

NATURALIZĀCIJAS PĀRVALDE

**LATVIJAS REPUBLIKAS
NATURALIZĀCIJAS PĀRVALDE
2004. GADA
DARBA PĀRSKATS**

RĪGA

SATURS

PRIEKŠVārds	4
1. VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA	6
1.1. Pārvaldes juridiskais statuss	6
1.2. Pārvaldes darbības mērķi un uzdevumi	7
1.3. Pārvaldes struktūra	10
1.4. Pārvaldes darba organizācija	14
1.4.1. Stratēģiskās vadības grupa	14
1.4.2. Apelācijas komisija	16
1.5. Pārvaldes personāls	17
1.5.1. Personāla mainība	19
1.5.2. Personāla kvalifikācijas raksturojums.....	22
1.5.3. Ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtējums	24
2. TIESĪBU AKTU PROJEKTU IZSTRĀDĀŠANA	26
3. DARBĪBAS REZULTĀTI	29
3.1. Situācijas raksturojums	29
3.2. Rezultatīvo rādītāju izpilde pilsonības iegūšanas jomā	31
3.3. Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa nodrošināšana	33
3.3.1. Naturalizācija	33
1.5.3.1. Pretendentu demogrāfiskais raksturojums, izmaiņas un tendences	34
3.3.1.1. Pilsonības likumā noteiktās pārbaudes	36
3.3.1.2. Izbeigtās naturalizācijas lietas un naturalizācijas atteikumi	39
3.3.2. Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšana.	41
3.3.3. Pēc 1991. gada 21. augusta Latvijā dzimuša bezvalstnieku vai nepilsoņu bērna atzīšana par Latvijas pilsoni	44
3.3.4. Latvijas pilsoņa statusa atjaunošana	46
3.3.5. Atteikšanās no Latvijas pilsonības	46
3.3.6. Latvijas pilsonības atņemšana	47
3.3.7. Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa kvalitātes nodrošināšana ...	49
3.4. Sabiedrības integrācijas process.....	50
3.4.1. Iedzīvotāju informētības paaugstināšana.....	50
3.4.2. Projektu izstrādāšana un īstenošana.....	56
3.5. Pārvaldes sadarbība ar institūcijām Latvijā un ārvalstīs	64
3.5.1. Sadarbība ar masu saziņas līdzekļiem	64
3.5.2. Sadarbība ar Latvijas valsts un pašvaldību institūcijām	67
3.5.3. Sadarbība ar izglītības iestādēm	73
3.5.4. Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām	76
3.5.5. Sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām	80
4. PĀRVALDES FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS	83
4.1. Pamatbudžeta izlietojums	84
4.2. Līdzekļu izlietojums finanšu programmā "Dotācija Latvijas Čigānu nacionālajai kultūras biedrībai"	88
4.3. Dāvinājuma līdzekļu piesaiste un izlietojums.....	88
PIELIKUMI	91

PRIEKŠVārds

Godājamais LR Naturalizācijas pārvaldes 2004. gada pārskata lasītāj!

Naturalizācijas pārvalde jau desmito gadu par savu darbu sūta ziņu ar gada pārskata starpniecību.

2004. gads bija zīmīgs ar to, ka pārvalde ne tikai nodrošināja gada darba plānā izvirzīto uzdevumu izpildi, bet arī atskatījās uz desmit darba gados paveikto. Uzskatu, ka gan 2004. gadā, gan visā iepriekšējā laika posmā iestāde ir nodrošinājusi vienu no galvenajiem uzdevumiem – mērķtiecīgi realizēt valsts politiku pilsonības jomā. Arī šajā gadā ir īstenoti galvenie principi, kuri tika izvirzīti, projektējot naturalizācijas procesu, un tie ir:

- tiesiskuma princips, ar to saprotot, ka pilsonības iegūšanas process balstās uz precīzu tiesību normu ievērošanu, izslēdzot subjektīvismu;
- humānisma princips, nodrošinot tolerantu, labvēlīgu attieksmi pret jebkuru Latvijas iedzīvotāju;
- integrācijas princips, kurš paredz Latvijas pilsonības iegūšanas pretendenta personas atvērtību, cieņas audzināšanu pret latviešu valodu, kultūru un citu tautu nacionālajām vērtībām.

Bet galvenais – tas bija vēsturisks gads valstij kopumā un katram tās iedzīvotājam. Mūsu, kā valsts pārvaldes iestādes, uzdevums bija savas kompetences ietvaros informēt un izglītēt sabiedrību, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā un NATO.

Pārskata periodā Naturalizācijas pārvalde ne tikai intensīvi strādāja pie pilsonības iegūšanas procesu regulējošo tiesību aktu pilnveidošanas, bet iestādei arī nācās pārskatīt savus resursus un iespējas, lai nezaudējot darba kvalitāti, apmierinātu nepilsoņu vēlmi kļūt par Latvijas pilsoņiem. Pārvaldes

darba galvenie rezultātīvie rādītāji 2004. gadā ir izpildīti un ievērojami pārsniegti, piemēram, pārskata periodā ir saņemti 24 313 iesniegumi Latvijas pilsonības iegūšanai, kas ir divas reizes vairāk nekā 2003. gadā. Tas liecina par Latvijas pilsonības prestiža palielināšanos, pieaugošo sabiedrības informētību par pilsonības jautājumiem, kā arī par arvien lielāku Latvijas iedzīvotāju daļu, kas apgūst latviešu valodu un zina mūsu valsts vēsturi.

Tāpat kā iepriekšējos gados, mūsu iestāde daudz strādāja pie iedzīvotāju informēšanas. Kā nozīmīgākos projektus var minēt: "Eiropas nedēļas" pasākumu organizēšana visā valsts teritorijā, Latvijas Pavalstniecības likuma pieņemšanas 85. gadadienai veltīto pasākumu kopums, semināra "Sabiedrības integrācija pašvaldībās – pieredze un problēmas" rīkošana pašvaldību pārstāvjiem, jau septīto gadu organizētais konkurss izglītības iestāžu audzēkņiem "Ceļā uz pilsonisku sabiedrību", projekta "Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā" turpināšana, īpaša informatīvā materiāla skolām "Pilsonības ābece" izdošana u. c. projekti.

Viens no galvenajiem 2004. gada darba uzdevumiem bija izvērtēt 10 gados paveikto un izstrādāt stratēģiju turpmākajam darba posmam. Arī pārskata periodā, tāpat kā iepriekš, mūsu moto bija: esi lepns, ka valsts Tev ir uzticējusi tik svarīgu misiju, saproti un cieni citādo un, lai to īstenotu, daudz strādā pats ar sevi, jo tam ir nepieciešama inteliģence, jūtu un domāšanas kultūra un prasme bez bailēm un aizdomām uztvert dzīves daudzveidību.

Sirsnīgi pateicos visiem mūsu sadarbības partneriem Latvijā un ārvalstīs, masu saziņas līdzekļiem un ikvienam, kurš nāk ar padomu, līdzdarbību un līdzatbildību mūsu nozīmīgajā darbā.

Eiženija Aldermane

Naturalizācijas pārvaldes priekšniece

1. VISPĀRĒJĀ INFORMĀCIJA

1.1. Pārvaldes juridiskais statuss

Naturalizācijas pārvalde (turpmāk – pārvalde) ir valsts pārvaldes iestāde, kura Tieslietu ministrijas pārraudzībā nodrošina Pilsonības likuma īstenošanu, kā arī savas kompetences ietvaros koordinē sabiedrības integrācijas procesu Latvijā. Pārvalde dibināta 1994. gada 18. oktobrī, bet darbs ar Latvijas pilsonības pretendentiem (turpmāk – pretendenti) uzsākts 1995. gada 1. februārī, kad valstī sākās naturalizācijas process.

Pārskata periodā pārvaldes darbību reglamentēja šādi normatīvie akti:

- Pilsonības likums (pieņemts 1994. gada 22. jūlijā);
- Valsts pārvaldes iekārtas likums;
- Ministru kabineta (turpmāk – MK) 1995. gada 21. novembra noteikumi Nr. 351 “Naturalizācijas pārvaldes nolikums”;
- MK 1999. gada 2. februāra noteikumi Nr. 32 “Kārtība, kādā tiek iesniegts un izskatīts iesniegums par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni”;
- MK 1999. gada 2. februāra noteikumi Nr. 33 “Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā”;
- MK 1999. gada 2. februāra noteikumi Nr. 34 “Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība”;
- MK 2000. gada 28. novembra noteikumi Nr. 410 “Noteikumi par valsts nodevu par atteikšanās no Latvijas pilsonības un pilsonības atjaunošanas dokumentēšanu”;
- MK 2001. gada 9. janvāra noteikumi Nr. 13 “Latvijas pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas dokumentēšanas kārtība”;
- MK 2001. gada 5. jūnija noteikumi Nr. 234 “Noteikumi par valsts nodevas apmēru naturalizācijas iesnieguma iesniegšanai”.

1.2. Pārvaldes darbības mērķi un uzdevumi

Pārvaldes darbības mērķi ir:

- kvalitatīva pilsonības jautājumu risināšana un Latvijas pilsonības prestiža paaugstināšana;
- Latvijas sabiedrības integrācijas procesa koordinēšana savas kompetences ietvaros.

Pārvaldes uzdevumi un prioritātes

Saskaņā ar Latvijas Nacionālo programmu integrācijai Eiropas Savienībā viens no Latvijas valdības pamatmērķiem ir integrētas sabiedrības veidošana, bet naturalizācijas procesa veicināšana ir svarīgs aspekts sabiedrības vienotības veicināšanai Latvijā. Lai Latvija atbilstu attīstītas demokrātiskas valsts prasībām, ir nepieciešams veicināt Latvijas pilsonības iegūšanas procesu, tādā veidā panākot pašreizējo nepilsoņu un bezvalstnieku integrāciju Latvijas sabiedrībā.

Naturalizācijas pārvaldes galvenie uzdevumi:

- izskatīt personu iesniegumus par personu piederību Latvijas pilsonībai saskaņā ar Pilsonības likuma 2. panta 1., 1.¹, 1.² un 1.³ punktu, kā arī 3.¹ pantu, pieņemt lēmumu par personas piederību Latvijas pilsonībai vai par iesnieguma izskatīšanas izbeigšanu;
- izskatīt personu iesniegumus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā un sagatavot iesniegšanai Ministru kabinetā tiesību aktu projektus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā vai pieņemt motivētu lēmumu par naturalizācijas atteikumu;
- organizēt Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta, Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes materiālu un latviešu valodas prasmes pārbaudes materiālu izstrādāšanu personām, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, un nodrošināt nepieciešamo mācību palīg līdzekļu un metodisko materiālu sagatavošanu;
- pārbaudīt personām, kuras pretendē uz Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanas, kā arī latviešu valodas prasmi;
- izskatīt personu iesniegumus par atteikšanos no Latvijas pilsonības, pieņemt lēmumu par personas atzīšanu par Latvijas

pilsonību zaudējušu vai par atteikumu atzīt personu par Latvijas pilsonību zaudējušu;

- izskatīt pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu, pieņemt lēmumu izbeigt pārbaudes lietu vai celt prasību tiesā par Latvijas pilsonības atņemšanu;
- izskatīt personu iesniegumus par Latvijas pilsonības atjaunošanu;
- atbilstoši kompetencei koordinēt sabiedrības integrācijas procesu valstī;
- atbilstoši kompetencei piedalīties politikas plānošanas dokumentu un normatīvo aktu projektu izstrādāšanā, kā arī sniegt atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- informēt sabiedrību par pārvaldes darbību.

Pārvaldes galvenie uzdevumi 2004. gadā:

- Nodrošināt valsts politikas pilsonības jomā mērķtiecīgu īstenošanu atbilstoši valdības noteiktajai politikai.
- Veikt grozījumus pārvaldes darbību reglamentējošos MK noteikumos un pilnveidot pārvaldes iekšējo tiesiski normatīvo bāzi Latvijas pilsonības iegūšanas procedūras vienkāršošanai un naturalizācijas procesa veicināšanai.
- Veicināt naturalizācijas procesa intensitātes paaugstināšanu un latviešu valodas prasmes pilnveidošanas bezmaksas kursu organizēšanu pretendentiem.
- Informēt sabiedrību par pilsonības jautājumiem saistībā ar iestāšanos Eiropas Savienībā – pilsoņa un nepilsoņa statusu pēc Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā.
- Turpināt attīstīt sadarbību ar valsts, pašvaldību un nevalstiskajām institūcijām, īpašu vērību pievēršot:
 - konkursa “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību” organizēšanai sadarbībā ar izglītības iestādēm, informatīvu materiālu izglītības iestāžu audzēkņiem sagatavošanai un izdošanai, kā arī semināru rīkošanai par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām, veidiem, nosacījumiem un pilsoniskās līdzdalības jautājumiem,
 - informatīvu un izglītojošu semināru organizēšanai sadarbībā ar pašvaldībām par pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumiem,
 - līdzdalībai nevalstisko organizāciju projektu, kas saistīti ar pārvaldes kompetences jautājumiem, izstrādāšanā un to īstenošanā.
- Izvērtēt un apkopot pārvaldes 10 gadu darba pieredzi un rezultātus.

1.3. Pārvaldes struktūra

Pārvaldes struktūru un struktūrvienību uzdevumus pārskata periodā noteica pārvaldes priekšnieks saskaņā ar Ministru kabineta 1995. gada 21. novembra noteikumu Nr. 351 "Naturalizācijas pārvaldes nolikums" 18.11. apakšpunktu.

Pārvaldes reģionālās nodaļas un to filiāles izveidotas, vadoties no nepilsoņu skaita katrā administratīvajā teritorijā un no to ģeogrāfiskā izvietojuma. Tās veic darbu ar pilsonības pretendentiem no iesnieguma pieņemšanas līdz Ministru kabineta rīkojuma izraksta par uzņemšanu Latvijas pilsonībā izsniegšanai, sniedz konsultācijas, sadarbojas ar vietējām pašvaldībām un izglītības iestādēm, līdzdarbojas sabiedrības integrācijas projektu izstrādāšanā un īstenošanā. Pārvaldes pilsonības lietu daļa sadarbībā ar reģionālajām nodaļām izskata pilsonības pretendentu lietas, veicot Pilsonības likumā noteiktās dokumentu pārbaudes un sagatavojot Ministru kabineta rīkojuma projektus par uzņemšanu Latvijas pilsonībā. Pilsonības lietu daļa arī izskata personu iesniegumus un sagatavo lēmumu projektus par Latvijas pilsonības zaudēšanu.

Pretendentu latviešu valodas prasmes, kā arī Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes nodrošina Metodikas un eksaminācijas centrs Rīgā un pieci Eksaminācijas sektori reģionos (sk. 1. attēlu un 1. shēmu). Darbu ar sabiedrības integrācijas jautājumiem veic pārvaldes Informācijas centrs Rīgā, kā arī reģionālie informācijas centri Daugavpilī, Rēzeknē un Liepājā, bet pārējās reģionālajās nodaļās un to filiālēs ir amatpersona, kuras kompetencē ietilpst sabiedrības integrācijas jautājumu risināšana.

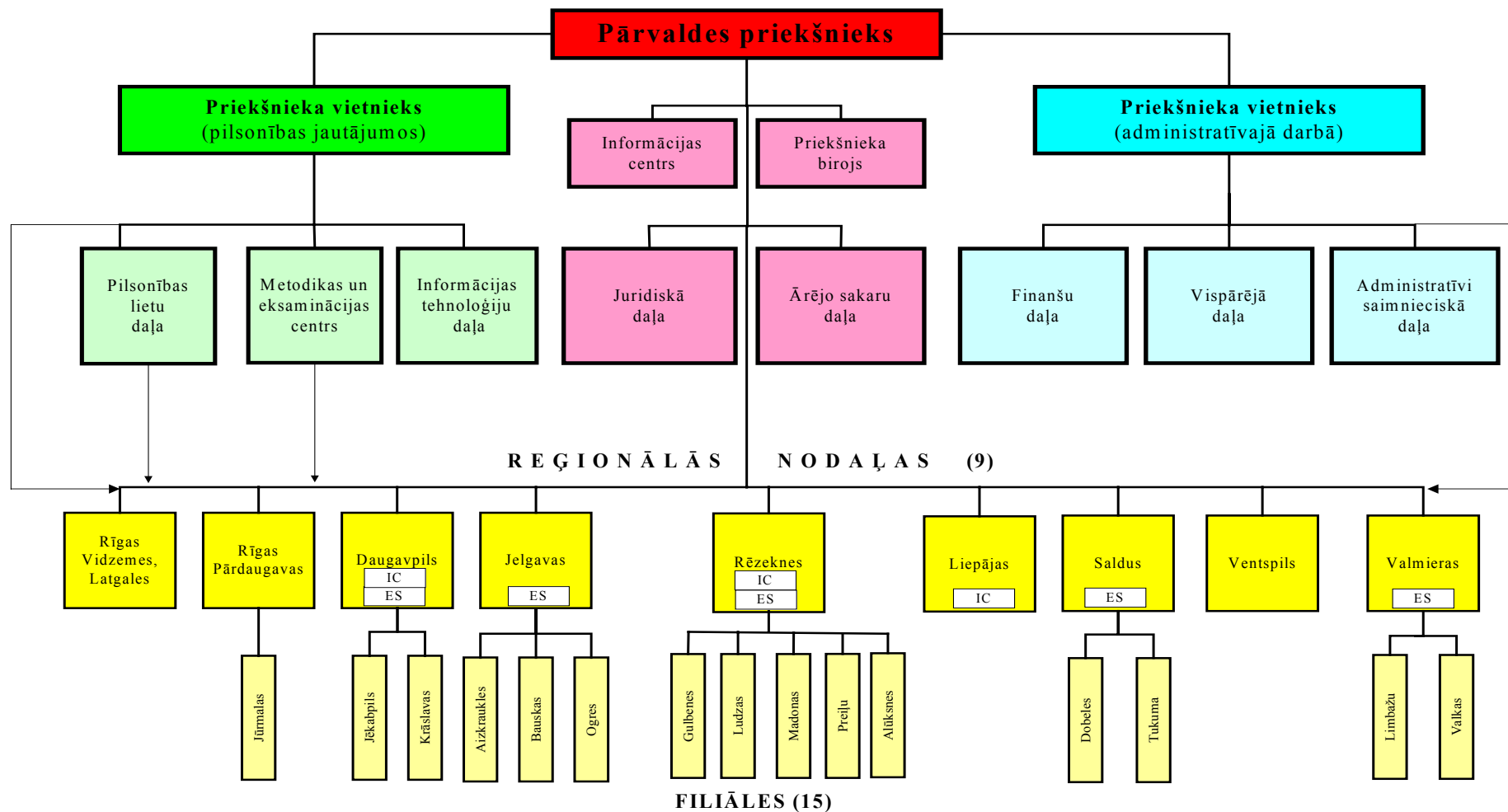
2004. gadā pārvaldes centrālajā aparātā bija 10 struktūrvienības, tiešo darbu ar pretendentiem veica deviņas reģionālās nodaļas un to 15 filiāles.

Pārskata periodā pārvalde veica strukturālas izmaiņas nolūkā izpildīt iestādei uzticētās valsts pārvaldes funkcijas samazināta budžeta finansējuma apstākļos, vienlaicīgi nodrošinot, lai būtiski netiktu pasliktinātas attiecīgajās teritorijās dzīvojošo nepilsoņu iespējas iegūt Latvijas pilsonību. Ar 2004. gada 2. janvāri strukturālo izmaiņu rezultātā par divām samazinājās filiāļu skaits – tika likvidēta Ventspils reģionālās nodaļas Talsu filiāle, paplašinot Ventspils reģionālās nodaļas darbu Talsu rajonā, kā arī likvidēta Valmieras reģionālās nodaļas Cēsu filiāle, paplašinot Valmieras reģionālās nodaļas Limbažu filiāles darbību arī Cēsu rajonā.

Pārvaldes reģionālās nodaļas un to filiāles

Naturalizācijas pārvaldes struktūra

Apzīmējumi: ES - Eksaminācijas sektors, IC- informācijas centrs

1.4. Pārvaldes darba organizācija

Pārvaldē darbojas īpašas institūcijas, kuras izveidotas, lai savas kompetences ietvaros pieņemtu lēmumus, kas saistīti ar pārvaldes tiešo funkciju izpildi, pārvaldes darba optimizēšanu, un rastu risinājumus problēmsituācijās.

1.4.1. Stratēģiskās vadības grupa

Pārvaldes stratēģiskās vadības grupa ir izveidota 1999. gadā, lai kompleksi analizētu un prognozētu pārvaldei noteikto uzdevumu izpildi, veidotu un koordinētu iestādes darbības stratēģiju un taktiku, nodrošinot ar to saistīto dokumentu operatīvu izstrādāšanu, aprobēšanu un ieviešanu, risinātu ar Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas optimizēšanu saistītos jautājumus, lai turpinātu pilnveidot sadarbību ar Latvijas un ārvalstu institūcijām un koordinētu pārvaldes rīcību to programmu un projektu īstenošanā, kas saistīti ar pārvaldes darbību.

Pārvaldes stratēģiskās vadības grupas sastāvā ir pārvaldes priekšnieks, priekšnieka vietnieks pilsonības jautājumos, priekšnieka vietnieks administratīvajā darbā, Pilsonības lietu daļas vadītājs, Informācijas centra vadītājs un Juridiskās daļas vadītājs.

2004. gadā notikušas 50 Stratēģiskās vadības grupas sanāksmes, kurās skatīti jautājumi, attiecībā uz kuriem bija nepieciešams pārvaldes vadības lēmums un rīcība.

Svarīgākie lēmumi, ko Stratēģiskās vadības grupa pieņēmusi 2004. gadā, ir par

- pārvaldes 2004. gada galvenajiem uzdevumiem;
- pārvaldes attīstības un darbības stratēģiju saskaņā ar valdības pamatnostādņēm;
- pārvaldes priekšlikumiem Tieslietu ministrijas rīcības plānam Deklarācijas par Ministru kabineta iecerēto darbību īstenošanai un Tieslietu ministrijas 2005. gada darba plānam;

- normatīvo aktu projektu izstrādāšanu, lai
 - saskaņotu pārvaldes darbību reglamentējošus normatīvos aktus ar citiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem;
 - pilnveidotu Latvijas pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas dokumentēšanas kārtību;
 - mazākumtautību pamatizglītības iestāžu izlaiduma klašu izglītojamajiem paredzētu tiesības, uzsākot naturalizācijas procedūru, iesniegt pārvaldē Izglītības un zinātnes ministrijas izsniegtu sertifikātu par centralizētajā eksāmenā iegūto vērtējumu latviešu valodā un literatūrā;
- darba turpināšanu pie MK noteikumu Nr. 33 "Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā" grozījumu projekta, lai atrisinātu problēmsituācijas personām, kurām ir tādi veselības zudumi, kas neļauj tām pilnā apjomā kārtot Pilsonības likumā noteiktās valsts valodas un vēstures zināšanu pārbaudes;
- pārvaldes iekšējo normatīvo aktu saskaņošanu ar Administratīvā procesa likumu un citiem normatīvajiem aktiem, kā arī administratīvo aktu paraugu izstrādāšanu pārvaldes lēmumiem;
- informatīvā ziņojuma iesniegšanu Tieslietu ministrijai "Informācija par naturalizācijas procesu un tā sekmēšanas iespējām" un papildus finansējuma pieprasīšanu pārvaldei septiņu štata vienību atjaunošanai, lai mazinātu un turpmāk novērstu saspringto situāciju Latvijas pilsonības iegūšanas iesniegumu pieņemšanas un naturalizācijas pārbaūžu kārtēšanas jomā Rīgā, Rīgas rajonā un Jūrmalā, kā arī lai sekmētu naturalizācijas procesu;
- pasākumu organizēšanu "Eiropas nedēļas" ietvaros saistībā ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā;
- semināra "Sabiedrības integrācija pašvaldībās – pieredze un problēmas" rīkošanu pašvaldību pārstāvjiem sadarbībā ar EDSO Augstā komisāra mazākumtautību jautājumos biroju un Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātu;
- Latvijas Pavalstniecības likuma pieņemšanas 85. gadadienai veltīto pasākumu organizēšanu;
- rīcības plāna izstrādāšanu pārvaldes 10 gadu jubilejas pasākumu organizēšanai;
- līdzdalību sabiedrisko organizāciju projektos sabiedrības informēšanai par Latvijas pilsonības iegūšanu un informatīvo materiālu par Latvijas pilsonības iegūšanas veidiem izdošanai;

- līdzdalību Īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāta un Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta kopīgajā projektā pēc 1991. gada 21. augusta dzimušu bezvalstnieku vai nepilsoņu bērnu atzīšanas par Latvijas pilsoņiem procesa veicināšanai;
- latviešu valodas kursu organizēšanu Latvijas pilsonības pretendentiem projekta "Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā" ietvaros;
- informatīvā materiāla skolu audzēkņiem "Pilsonības ābece" izdošanu,
- pārvaldes pretkorupcijas pasākumu plāna izstrādāšanu;
- pārvaldes iekšējās kontroles sistēmas jauna modeļa izstrādāšanu;
- Metodikas un eksaminācijas centra darba organizācijas pilnveidošanu atbilstoši pilsonības pretendentu skaita pieaugumam;
- jauna valsts investīciju projekta pieteikuma "Naturalizācijas pārvaldes automatizētās sistēmas pilnveidošana" sagatavošanu un iesniegšanu Tieslietu ministrijā;
- Rēzeknes reģionālās nodaļas Alūksnes filiāles likvidēšanu, paplašinot Rēzeknes reģionālās nodaļas Gulbenes filiāles apkalpojamo teritoriju, ar 2005. gada 2. janvāri tajā iekļaujot Alūksnes rajonu.

1.4.2. Apelācijas komisija

Pārvaldes Apelācijas komisija ir izveidota 1995. gada 14. novembrī ar mērķi izskatīt pretendentu apelācijas sūdzības par zināšanu pārbaudes komisiju pieņemtajiem lēmumiem. Apelācijas komisijas darbību reglamentē pārvaldes 2004. gada 26. jūlijā apstiprinātais nolikums, kas izdots saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17. panta otrās daļas 7. punktu.

Komisijas priekšsēdētājs ir priekšnieka vietnieks pilsonības jautājumos, komisijas priekšsēdētāja vietnieks – Juridiskās daļas vadītājs, komisijas locekļi: Pilsonības lietu daļas vadītājs, Metodikas un eksaminācijas centra vadītājs, priekšnieka kancelejas vec. referents, bet komisijas sekretārs ir Juridiskās daļas vadītāja vietnieks.

Kopš savas darbības uzsākšanas 1995. gadā Apelācijas komisija ir izskatījusi 25 apelācijas lietas, no kurām 11 gadījumos prasība ir apmierināta, 14 gadījumos – noraidīta. 2004. gadā netika saņemta neviena pilsonības pretendenta apelācijas sūdzība.

1.5. Pārvaldes personāls

Pārskata periodā pārvaldes štatu sarakstā notika vairākas kvantitatīvas un kvalitatīvas izmaiņas. Lai optimizētu pārvaldes uzdevumu izpildi pārvaldes rīcībā esošā budžeta ietvaros, izvērtējot struktūrvienību darba apjomu, 2004. gada 2. janvārī tika likvidētas divas reģionālo nodaļu filiāles un štata vienību skaits samazināts par 12 vienībām, likvidējot 11 ierēdņu amatus un vienu darbinieka amatu, tādējādi pārskata perioda sākumā štata vienību skaits bija 170. Bez tam notika viena amata juridiskā statusa maiņa no darbinieka amata juridiskā statusa uz ierēdņa amata juridisko statusu.

Lai veicinātu naturalizācijas procesu un pamatojoties uz Latvijas Republikas Ministru kabineta 2004. gada 6. aprīļa protokollēmumu Nr. 19, 40. § "Par naturalizācijas procesu un tā sekmēšanas iespējām", ar 2004. gada 1. maiju pārvaldes štatu saraksts tika papildināts ar septiņām vienībām, izveidojot papildus ierēdņu amatus Metodikas un eksaminācijas centrā un Rīgas nodaļās, tādējādi palielinot pārvaldes štata saraksta vienību skaitu uz 177. Kopējais personāla skaits iepriekšējā atskaites perioda beigās un pārskata perioda noslēgumā ir vienāds (sk. 1. tabulu).

1. tabula

**Personāla skaitliskās izmaiņas attiecībā pret štata vienību
skaitu**

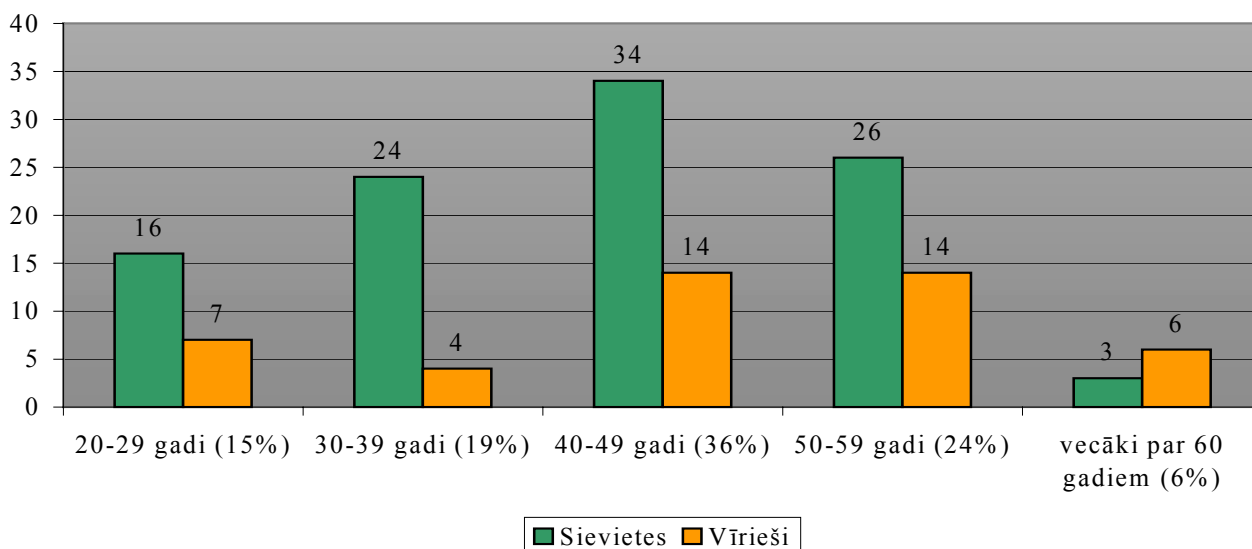
	2003. gada 31. decembris	2004. gada 31. decembris
Štata vienību skaits, t. sk.:	182	177
Ierēdņu amati	135	132
Darbinieku amati	47 (t. sk. apkalpojošais personāls - 15)	45 (t. sk. apkalpojošais personāls - 15)
Personāls, t. sk.:	148	148
Ierēdņi	106	109
Ierēdņa statusa pretendenti	3	5
Darbinieki	39 (t. sk. apkalpojošais personāls - 12)	34 (t. sk. apkalpojošais personāls - 12)

No pārvaldē strādājošo kopējā skaita 103 jeb 70% bija sievietes un 45 jeb 30% - vīrieši. Apmēram trešā daļa iestādē nodarbināto bija vecuma grupā no 40 līdz 49 gadiem, 24% - vecuma grupā no 50 līdz 59 gadiem, 19% - vecuma grupā no 30 līdz 39 gadiem. Salīdzinoši neliels ir to pārvaldē strādājošo, kuru vecums ir no 20 līdz 29 gadiem – tikai 15%. Tāpat jāatzīmē, ka deviņi no strādājošajiem ir vecāki par 60 gadiem.

Personāla dzimuma un vecuma proporcijas sīkāk raksturotas 1. diagrammā.

1. diagramma

Personāla skaita sadalījums pēc dzimuma un vecuma
(uz 30.12.2004)

1.5.1. Personāla mainība

Ievērojams skaits pārvaldes ierēdņu un darbinieku iestādē ir nostrādājuši piecus un vairāk gadus, proti, tās ir 92 personas jeb 62% no pārskata perioda noslēgumā pārvaldē strādājošajiem, pie tam lielākā daļa no šīm personām jeb 60 (41% no kopējā ierēdņu un darbinieku skaita) valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības nodibinājušas līdz 1995. gada 31. decembrim. Detalizētāku informāciju par iestādes personāla darba stāžu atkarībā no pārvaldē nostrādātā laika sniedz 2. tabula.

2. tabula

Nostrādātais laiks	Īpatsvars (procentos)
vairāk nekā 8 gadi	43
2 – 4 gadi	20
5 – 7 gadi	19
līdz 2 gadiem	18

Pārskata periodā valsts civildienesta vai darba tiesiskās attiecības izbeigušo personu bijis tikpat, cik šīs attiecības nodibinājušo (sk. 3., 4. un 5. tabulu).

3. tabula

Pārvaldes personāla mainības raksturojums 2004. gadā

Valsts civildienesta un darba tiesisko attiecību nodibināšana	
Amata statuss	Skaits
Ierēdnis	1
Pretendents	17
Darbinieks	6
Kopā	24
Valsts civildienesta un darba tiesisko attiecību izbeigšana	
Amata statuss	Skaits
Ierēdnis	12
Pretendents	4
Darbinieks	8
Kopā	24

Gan valsts civildienesta attiecības, gan darba tiesiskās attiecības personas izbeigušas galvenokārt pēc pašu vēlēšanās.

4. tabula

Valsts civildienesta attiecību izbeigšana 2004. gadā

Pamats	Skaits
Pēc paša vēlēšanās Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta a) apakšpunkts	14 (t. sk. 4 pretendenti)
Termiņa izbeigšanās Valsts civildienesta likuma 41. panta 1. punkta	1

Pamats	Skaitis
b) apakšpunkts	
Pārcelšana citā amatā uz citu iestādi Valsts civildienesta likuma 37. panta pirmā, otrā un trešā daļa	1
Kopā	16

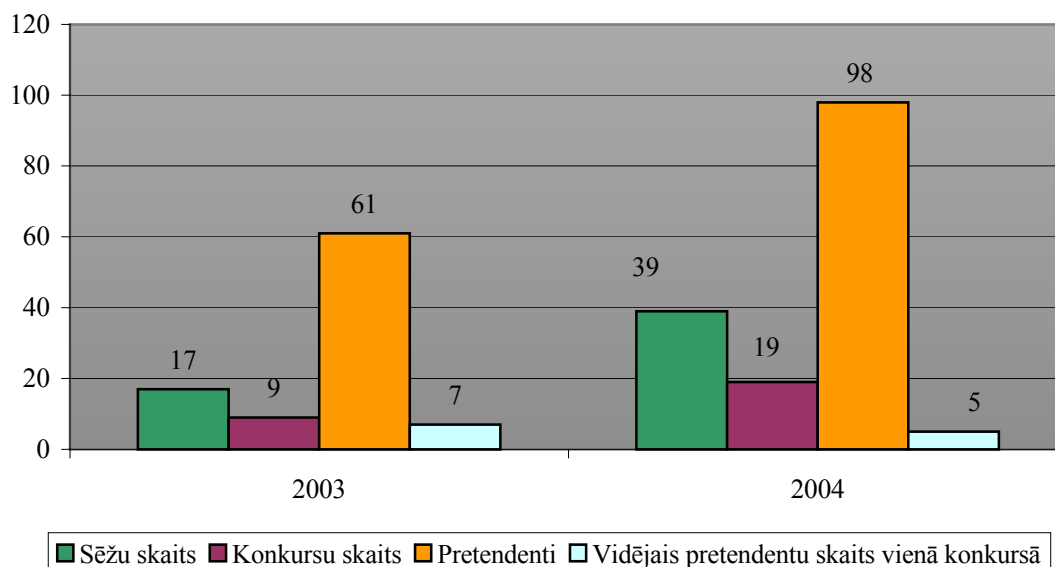
5. tabula

Darba tiesisko attiecību izbeigšana 2004. gadā

Pamats	Skaitis
Darbinieka uzteikums Darba likuma 100. pants	7
Darbinieka nāve Civillikuma 2195. pants	1
Kopā	8

Pārskata periodā konkursa kārtībā valsts civildienesta attiecības ar pārvaldi nodibinājušas **18** personas. Kopumā pagājušajā gadā tika izsludināti **19** konkursi uz vakantiem amatiem, uz kuriem tika saņemti **98** pieteikumi (sk. 2. diagrammu). Salīdzinot konkursu statistiku 2003. gadā un 2004. gadā, redzams, ka konkursu skaits ir dubultojies, taču iesniegto pieteikumu skaits pieaudzis tikai uz pusi, un tas liecina par tendenci samazināties pretendentu interesei par darbu valsts pārvaldē.

2. diagramma

Konkursi uz vakantiem amatiem**1.5.2. Personāla kvalifikācijas raksturojums**

Lielākajai daļai jeb 88% pārvaldes personāla, neieskaitot apkalpojošo personālu, ir augstākā izglītība, bet ierēdņu un ierēdņu amatos iecelto personu ar augstāko izglītību ir 98% no to kopskaita.

Ministru kabineta 2001. gada 20. februāra noteikumi Nr. 79 "Ierēdnim izvirzāmās obligātās prasības – augstākā izglītība – piemērošanas kārtība un termiņš" pārskata periodā beigās attiecināmi tikai uz diviem pārvaldes ierēdņiem, kuriem pagaidām ir vidējā izglītība un kuri turpina studijas augstskolā (sk. 6. tabulu).

Ierēdņu un darbinieku izglītība

	Ierēdnis, pretendents	Darbinieks	Kopā
Augstākā izglītība			
Bakalaurs, augstākā profesionālā un akadēmiskā izglītība	95	6	101
Maģistrs	15	1	16
Doktors	2	0	2
Vidējā izglītība			
Vispārējā	0	10	10
Profesionālā	2	5	7
Kopā	2	15	17
No tiem studē augstskolā	2	3	5

Pārvaldes personāla kvalitatīvo raksturojumu sniedz arī šādi dati: no **112** ierēdņiem, kuriem ir augstākā izglītība, **10** jeb 9% ir ieguvuši divas augstākās izglītības un tikpat daudz (**10**) studē, lai iegūtu otru augstāko izglītību.

Ierēdņu izglītības līmeņa un kvalifikācijas celšana ir viena no valsts pārvaldes personālvadības prioritātēm. Zināšanas un profesionālās prasmes, kā arī kompetenci valsts pārvaldes jautājumos iestādes amatpersonas regulāri papildina gan Valsts administrācijas skolas organizētajosursos, gan arī citās mācību programmās. Ierēdņi **129** reizes apmeklējuši Valsts administrācijas skolas kursus – no piedāvātajiem kursiem visvairāk apmeklēti kursi par likumdošanu, par integrāciju Eiropas Savienībā un citiem politikas jautājumiem, kā arī dažādiem vadības un psiholoģijas jautājumiem (sk. 7. tabulu).

Izmantota iespēja apmeklēt arī citu mācību centru piedāvātos kursus, no tiem visaktīvāk - iespēja pilnveidot datorprasmi un svešvalodu prasmi, kā arī zināšanas grāmatvedībā.

Īpaši Metodikas un eksaminācijas centra un reģionālo nodaļu pārbaudes komisiju amatpersonām tika noorganizēti Valsts administrācijas skolas kursi "Latvijas pievienošanās Eiropas Savienībai: process un situācija pēc sarunu noslēguma" un "Interesešu konflikts". Saskaņā ar Naturalizācijas pārvaldes 2004. gada darba plānu tika rīkots pārvaldes struktūrvienību lietvežu seminārs "Valodas kultūra lietišķajos rakstos un citi dokumentu sagatavošanas un noformēšanas noteikumi".

7. tabula

**Valsts administrācijas skolā apmeklēto mācību kursu skaita
sadalījums pa tēmām**

Mācību kursa nosaukums	Apmeklējums
Tiesību zinātnes, likumdošana	38%
Integrācijas Eiropas Savienībā, politika	33%
Cilvēkresursu vadīšana un darba organizācija	10%
Psiholoģija	9%
Ētika	4%
Sabiedriskās attiecības	2%
Lietvedība	2%
Svešvalodas	2%

1.5.3. Ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtējums

Pārskata periodā saskaņā ar Valsts civildienesta likuma 35. pantu un Ministru kabineta 2001. gada 13. februāra instrukciju Nr. 2 "Ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtēšanas kārtība" tika veikta **91** šajā laikā iestādē strādājošā ierēdņa darbības un tās rezultātu novērtēšana. Ierēdņu novērtējums pārvaldē ir šāds:

A līmenis – 2 (2%),

B līmenis – 85 (94%),

C līmenis - 4 (4%).

2004. gadā veikta arī **11** amatpersonu novērtēšana par darbību un tās rezultātiem pārbaudes laika sešos mēnešos, un visas amatpersonas saņēma novērtējumu **C**. Pamatojoties uz pozitīvo novērtējumu un atzīstot šo ierēdņa statusa pretendentu piemērotību darbam valsts civildienestā, Valsts civildienesta pārvaldei tika sagatavoti un iesniegti lēmumi par minēto amatpersonu atbilstību civildienestam. Visām **11** personām piešķirts ierēdņa statuss.

Pildot MK 2001. gada 13. marta noteikumus Nr. 126 "Noteikumi par valsts pārvaldes iestāžu, to funkciju, personāla un civildienesta attiecības izbeigušu personu vienotās uzskaites sistēmu", pārskata periodā tika nodrošināta pārvaldes iekļaušanās Valsts pārvaldes iestāžu un personāla vienotās uzskaites sistēmā, sniedzot informāciju par iestādi un amatpersonām, kuras ieceltas amatā, un par personām, kuras izbeigušas valsts civildienesta attiecības ar iestādi.

2. TIESĪBU AKTU PROJEKTU IZSTRĀDĀŠANA

2004. gadā MK tika pieņemti šādi pārvaldes izstrādātie tiesību aktu projekti:

- **MK 2004. gada 3. februāra noteikumi Nr. 56 "Grozījumi MK 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 34 "Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība"".**
- **MK 2004. gada 3. februāra noteikumi Nr. 57 "Grozījumi MK 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 32 "Kārtība, kādā tiek iesniegts un izskatīts iesniegums par bērna atzišanu par Latvijas pilsoni"".**

Grozījumi abos iepriekšminētajos MK noteikumos, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, juridiski korekti atrisina jautājumu par personas pastāvīgās dzīvesvietas Latvijā fakta konstatēšanu, kā arī jautājumus, kas saistīti ar personu apliecinošiem dokumentiem, paredzot

- atcelt prasību par pieraksta esamību personai, kura iesniedz iesniegumu,
 - personai tiesības iesniegt iesniegumu jebkurā pārvaldes reģionālajā nodaļā, kas ļauj pašam iesniedzējam izvēlēties nodaļu,
 - iesniedzējam, iesniedzot iesniegumu, iespēju uzrādīt ne tikai pasi, bet arī citu personu apliecinošu dokumentu,
 - tiesības personai, iesniedzot iesniegumu, ziņas par tautību norādīt, ja pati to vēlas.
- **MK 2004. gada 3. augusta noteikumi Nr. 660 "Grozījums "Ministru kabineta 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 33 "Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā"".**

Grozījumi noteikumos paredz tiesības pamatizglītības iestāžu izlaiduma klašu izglītojamajiem, kuri apgūst mazākumtautību izglītības programmu, uzsākot naturalizācijas procedūru, iesniegt pārvaldē Izglītības un zinātnes ministrijas izsniegtu sertifikātu par

centralizētajā eksāmenā iegūto vērtējumu latviešu valodā un literatūrā.

- **MK 2004. gada 30. novembra noteikumi Nr. 981 "Grozījumi MK 2001. gada 9. janvāra noteikumos Nr. 13 "Latvijas pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas dokumentēšanas kārtība".**

Grozījumi noteikumos nosaka vienkāršāku Latvijas pilsonības zaudēšanas un atjaunošanas dokumentēšanas kārtību un saskaņo noteikumus ar citiem spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem, paredzot

- personai tiesības iesniegt iesniegumu jebkurā pārvaldes reģionālajā nodaļā,
- iesniedzējam, iesniedzot iesniegumu, iespēju uzrādīt ne tikai pasi, bet arī citu personu apliecinošu dokumentu,
- vienam no bērna vecākiem tiesības iesniegt iesniegumu par Latvijas pilsonības zaudēšanu vai atjaunošanu bērnam ne tikai tad, ja otrs no bērna vecākiem ir miris, bet arī, ja otram vecākam ir atņemtas aizgādības tiesības, viņš ir rīcībnespējīgs, bērna dzimšanas aktā nav ieraksta par bērna tēvu vai ieraksts izdarīts pēc mātes norādījuma,
- deleģēt pārvaldes priekšniekam lēmuma pieņemšanu par personas atzīšanu par Latvijas pilsonību zaudējušu, ja persona atsakās no tās.

2004. gadā izstrādāti:

- MK noteikumu projekts "Naturalizācijas pārvaldes nolikums", lai saskaņotu pārvaldes darbības normatīvo regulējumu ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu un Administratīvā procesa likumu;
- MK noteikumu projekts "Naturalizācijas pārvaldes sniegto maksas pakalpojumu cenrādis un maksas pakalpojumu apmaksas kārtība".

Pārskata periodā tika turpināta MK noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 33 "Noteikumi par latviešu valodas prasmes un Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudi personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā"" izstrādāšana nolūkā atvieglot pārbaucēju kārtības noteikšanu personām ar speciālām vajadzībām un

pensijas vecumu sasniegušajām personām un uzsākta MK noteikumu projekta "Grozījumi Ministru kabineta 1999. gada 2. februāra noteikumos Nr. 34 "Naturalizācijas iesniegumu pieņemšanas un izskatīšanas kārtība"" gatavošana, lai paredzētu iespēju tam no vecākiem, kurš jau ir ieguvis Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā, iesniegt iesniegumu par sava nepilngadīgā bērna līdz 15 gadu vecumam naturalizāciju saskaņā ar Pilsonības likuma 15.panta pirmo daļu, kā arī lai noteiktu latviešu valodas prasmes un zināšanu pārbaudes dokumentu derīguma termiņu.

2004. gadā tika arī **veikts iekšējo normatīvo aktu izstrādāšanas darbs:**

- sakarā ar Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanos izdots jauns pārvaldes Apelācijas komisijas nolikums;
- sakarā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma un Administratīvā procesa likuma spēkā stāšanos izstrādāts pārvaldes instrukcijas projekts "Grozījumi instrukcijā "Par Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanu"" par izmaiņām dokumentu iesniegšanā (03.12.2004. iesniegts saskaņošanai Tieslietu ministrijā);
- uzsākta pārvaldes reglamenta projekta sagatavošana.

Pārskata periodā izstrādāti administratīvo aktu paraugi pārvaldes lēmumiem par naturalizācijas iesnieguma izskatīšanas apturēšanu, izbeigšanu, atjaunošanu, kā arī par naturalizācijas atteikumu.

3. DARBĪBAS REZULTĀTI

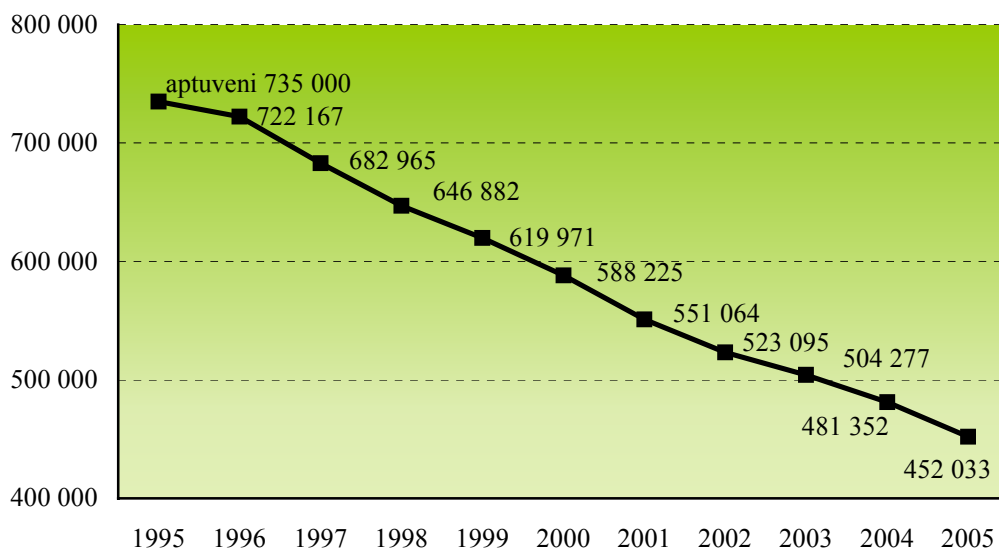
3.1. Situācijas raksturojums

Kopš naturalizācijas procesa sākuma 1995. gada 1. februārī, nepilsoņu skaits ir samazinājies aptuveni par **283 000** personām, tas ir, vidēji par **28 300** personām gadā (sk. 3. diagrammu). Līdz 2004. gada beigām pārvaldes darba rezultātā Latvijas pilsonību ieguvušas **93 989** personas, t.sk., naturalizācijas kārtībā – **85 352** personas.

3. diagramma

Saskaņā ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem 2005.

Nepilsoņu skaits Latvijā
(pēc PMLP IeR datiem uz katra gada sākumu)

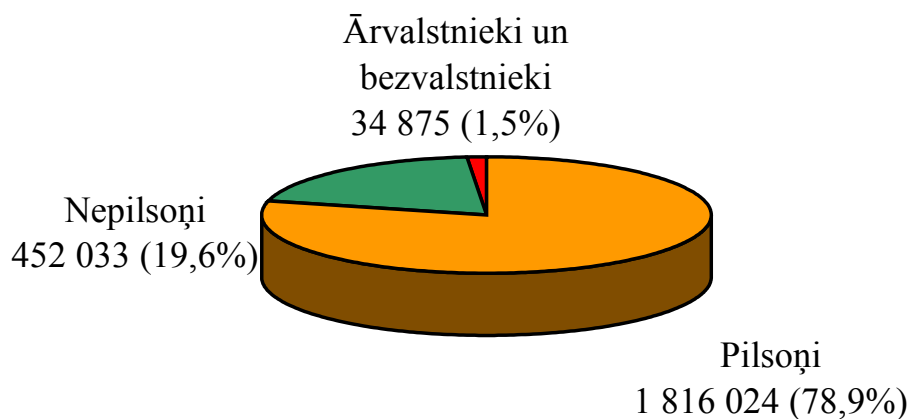
gada 1. janvārī Latvijā bija 452 033 nepilsoņi jeb 19,6% no kopējā iedzīvotāju skaita. Analizējot nepilsoņu īpatsvaru dažādās vecuma grupās, vislielākais nepilsoņu īpatsvars pārskata perioda beigās bija

vecuma grupā no 41 līdz 60 gadiem – 164 356 (36,4%) un vecumā virs 60 gadiem – 125 446 (27,8%). Latvijas iedzīvotāju

sadalījums pēc valstiskās piederības veida pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem 2005. gada 1. janvārī ir šāds (sk. 4. diagrammu):

4. diagramma

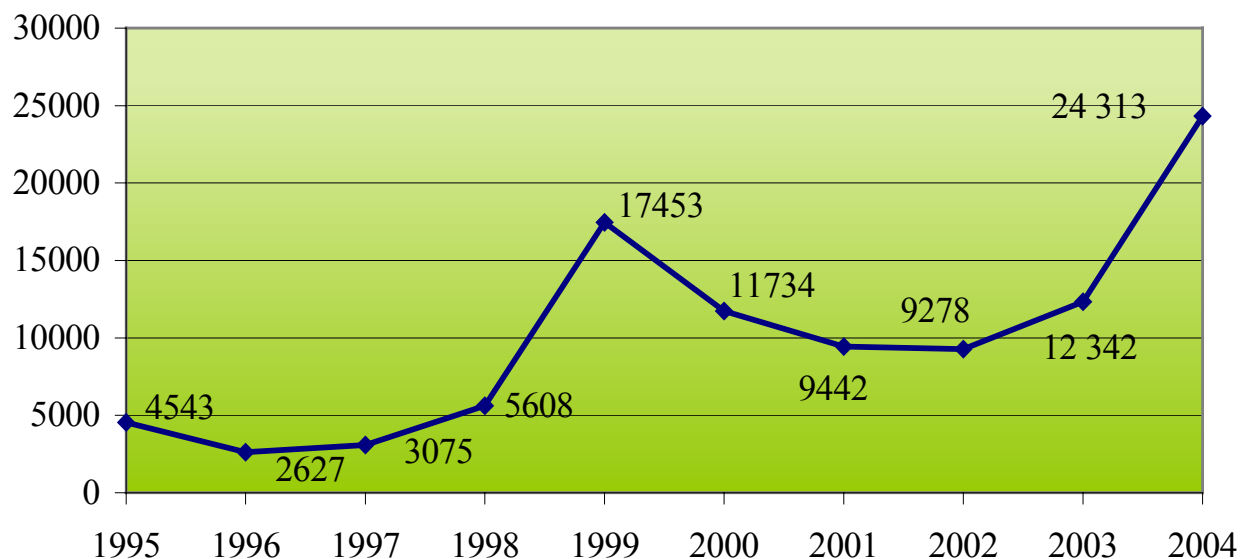
Latvijas iedzīvotāju skaita sadalījums pēc valstiskās piederības
(PMLP Iedzīvotāju reģistra dati uz 01.01.2005.)

Kopš darbības uzsākšanas pārvalde līdz 2004. gada 31. decembrim bija saņēmusi **100 415** iesniegumus Latvijas pilsonības iegūšanai, no tiem **91 335** naturalizācijas kārtībā, **5 640** - par Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanu un **3 440** - par Latvijā pēc 1991. gada 21. augusta nepilsoņu vai bezvalstnieku ģimenē dzimuša bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni (sk. 5. diagrammu)

5. diagramma

Iesniegumu Latvijas pilsonības iegūšanai skaita sadalījums pa gadiem

3.2. Rezultatīvo rādītāju izpilde pilsonības iegūšanas jomā

Pārvaldes darba galvenie rezultatīvie rādītāji, kas raksturo iestādes darbu pilsonības iegūšanas jomā, ir "Pilsonības pretendentu iesniegumu skaits" un "Pilsonībā uzņemto personu skaits" (sk. 8. tabulu).

8. tabula

Rādītājs	2003. gads		2004. gads	
	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
Pilsonības pretendentu iesniegumu skaits, t. sk.,	10 730	12 342	10 400	24 313
naturalizācija	9 700	11 268	9 400	21 297

Rādītājs	2003. gads		2004. gads	
	Plāns	Izpilde	Plāns	Izpilde
reģistrācija	700	718	600	943
pēc 21.08.1991. dzimušie nepilsoņu bērni	330	356	400	2 073
Pilsonībā uzņemto personu skaits, t. sk.,	10 470	11 045	10 500	18 799
naturalizācijas kārtībā	9 500	10 049	9 500	16 064
reģistrācijas kārtībā	700	698	600	940
pēc 21.08.1991. dzimušie nepilsoņu bērni	330	298	400	1 795

Pilsonības iegūšanas jomā visi darba rezultatīvie rādītāji ir izpildīti un ievērojami pārsniegti. Galvenie iemesli šādiem kvantitatīvajiem rādītājiem ir:

- Latvijas pilsonības prestiža palielināšanās sakarā ar Latvijas Republikas iestāšanos Eiropas Savienībā,
- pieaugošā sabiedrības informētība par pilsonības iegūšanu,
- latviešu valodas bezmaksas kursu organizēšana personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā,
- Latvijas pilsonības iegūšanas procedūras pilnveidošana,
- sadarbība ar pašvaldībām, izglītības iestādēm un masu informācijas līdzekļiem,
- Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta un Īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāta sadarbībā ar pārvaldi īstenotais projekts, kura ietvaros apmēram 15 000 ģimeņu tika izsūtītas vēstules bērnu – nepilsoņu vecāku informēšanai par iespēju iegūt bērniem Latvijas pilsonību.

3.3. Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa nodrošināšana

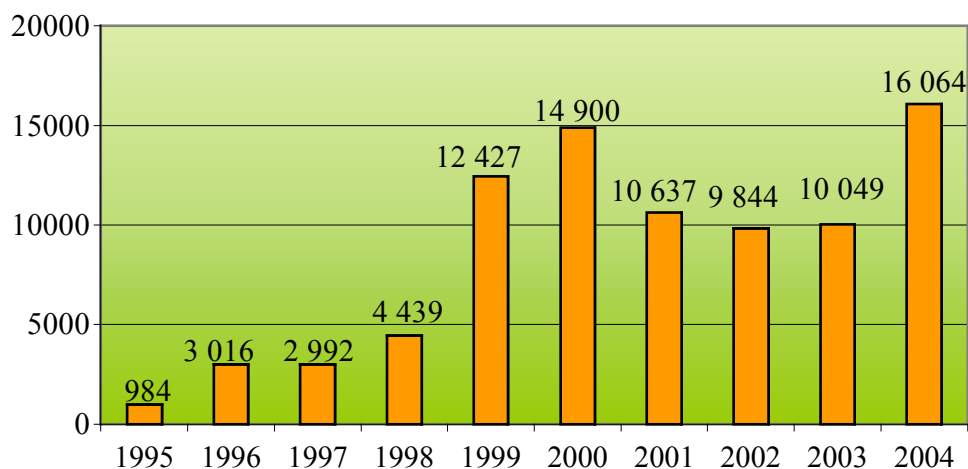
3.3.1. Naturalizācija

2004. gadā tika saņemti **21 297** naturalizācijas iesniegumi, kas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā gadu iepriekš.

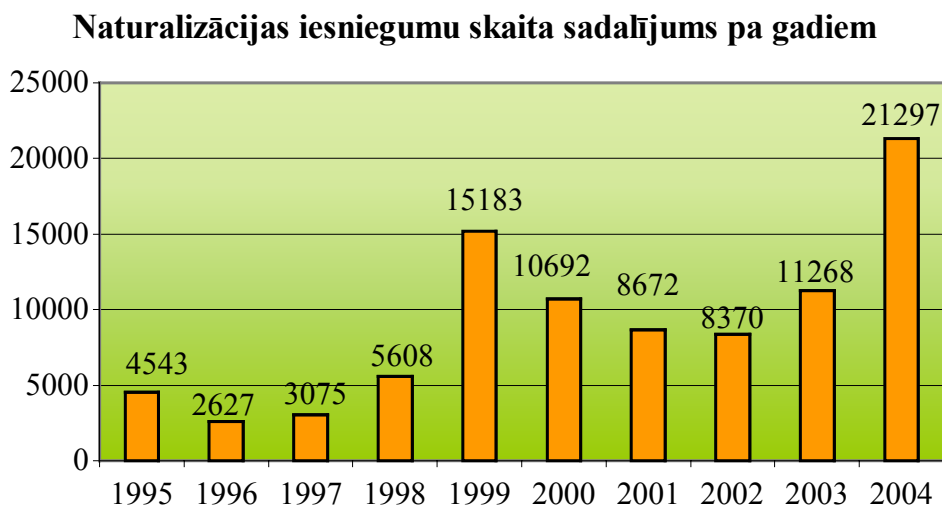
Naturalizācijas kārtībā 2004. gadā Latvijas pilsonībā ir uzņemtas **16 064** personas, t. sk. **1 621** bērns līdz 15 gadu vecumam, kas naturalizējušies vienlaicīgi ar kādu no vecākiem (sk. 6. un 7. diagrammu).

6. diagramma

Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā uzņemto personu skaita sadalījums pa gadiem

7. diagramma

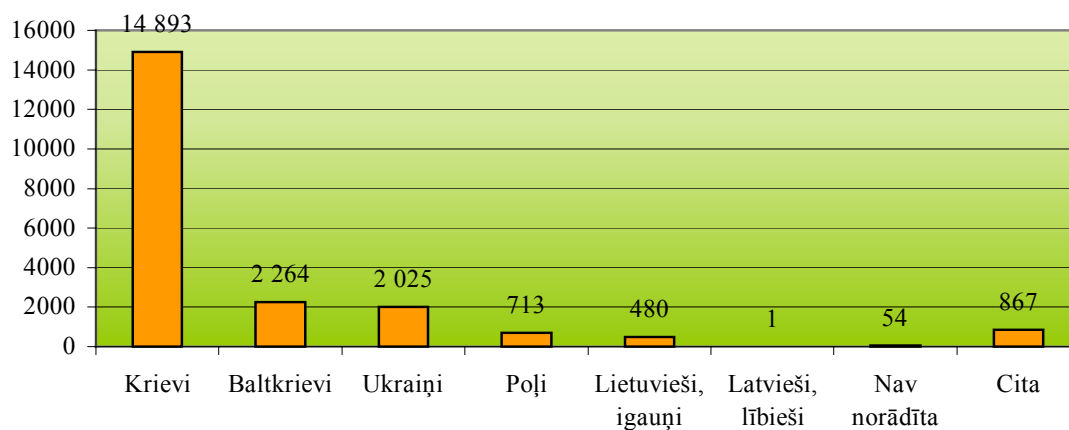
1.5.3.1. Pretendentu demogrāfiskais raksturojums, izmaiņas un tendences

Trešdaļu naturalizācijas iesniegumu ir iesnieguši pretendenti vecuma grupā no 18 līdz 30 gadiem (33,5%). Tas skaidrojams ar to, ka gados jaunie cilvēki pilsonības iegūšanu saista ar plašākām mācību, karjeras un ceļošanas iespējām. Starp aktīvākajiem iesniegumu iesniedzējiem bijuši arī pretendenti vecuma grupās no 41 līdz 50 gadiem (20,8%) un no 31 līdz 40 gadiem (20%).

Joprojām Latvijas pilsonības iegūšanas procesā aktīvākas ir sievietes: 2004. gadā 13 819 jeb 64,9% no visiem pretendentiem bija sievietes. Starp tautībām visvairāk iesniegumu, tāpat kā 2003. gadā, iesnieguši krievi (69,9%), baltkrievi (1,6%) un ukraiņi (9,5%) (sk. 8. diagrammu). Tas saistīts ar to, ka tieši starp šīm tautībām ir lielākais nepilsoņu īpatsvars.

8. diagramma

Pretendentu skaita sadalījums pēc tautības 2004. gadā

Pārskata periodā visaktīvāk naturalizācijas iesniegumus iesnieguši krievu un ukraiņu tautības cilvēki, ko apliecina iesniegto iesniegumu skaits iepretī nepilsoņu skaitam vienas tautības ietvaros. Iesniegumus iesniegušo personu īpatsvars starp vienas tautības nepilsoņiem atspoguļots 9. tabulā

9. tabula

Tautība	Īpatsvars (procentos)
Krievi	4,6
Ukraiņi	4,5
Poļi	4,3
Baltkrievi	3,6
Lietuvieši, igauņi	3,3

2004. gadā naturalizācijas iesniegumus iesnieguši **127** citas valsts pilsoņi, starp kuriem 90 bijuši Krievijas, 11 Lietuvas, 11 Ukrainas, 9 Baltkrievijas pilsoņi.

Salīdzinot pretendentu skaitu pēc izglītības 2003. un 2004. gadā, nedaudz palielinājies pretendentu skaits ar pamatzglītību (2003. gadā – 15%, 2004. gadā – 16,4%) un vidējo izglītību (2003. gadā – 53,5%, 2004. gadā – 55,6%), kā arī tādu pretendentu skaits, kuri

nav beiguši pilnu pamatskolas kursu (2003. gadā 0,9%, 2004. gadā – 1,3%). Samazinājies to pretendentu skaits, kuri ieguvuši augstāko izglītību (2003. gadā – 30,6%, 2004. gadā – 26,7%).

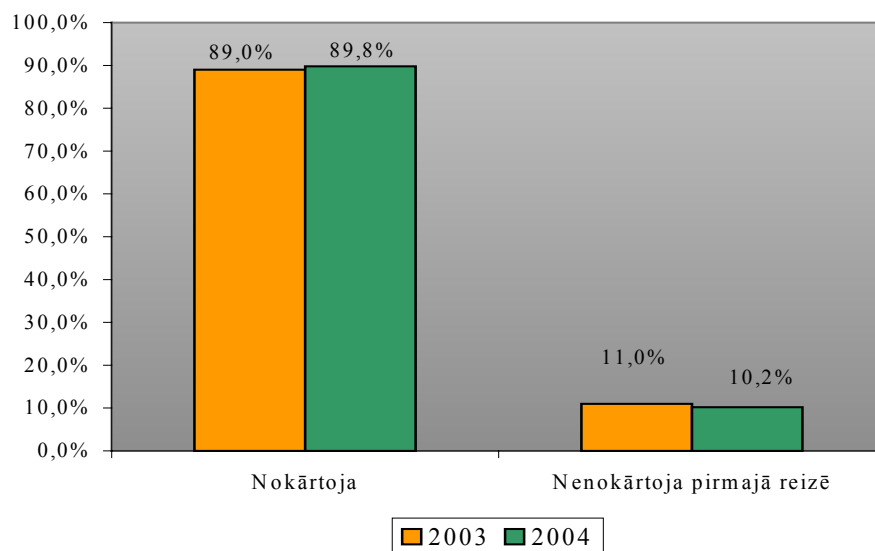
3.3.1.1. Pilsonības likumā noteiktās pārbaudes

Personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību, saskaņā ar Pilsonības likumu ir jākārt latviešu valodas prasmes pārbaude, kā arī Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaude.

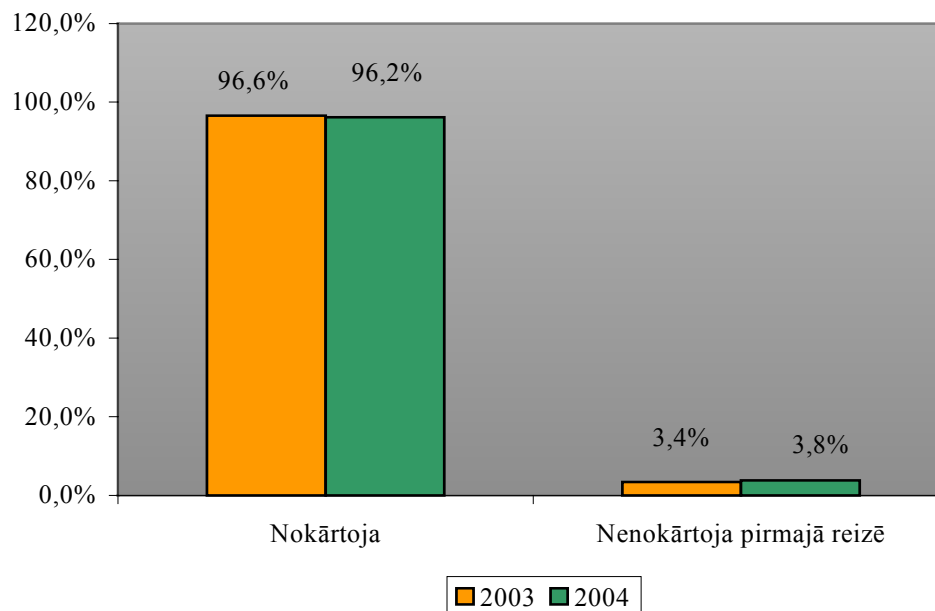
Latviešu valodas prasmes pārbaudes, kā arī Pilsonības likumā noteikto Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudes rezultāti atspoguļoti 9. un 10. diagrammā.

9. diagramma

Latvijas pilsonības pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudījumu rezultāti 2003. un 2004. gadā

Pretendentu Pilsonības likumā noteikto zināšanu pārbaūžu rezultāti 2003. un 2004. gadā

Sākot ar 2002. gadu, nepilsoņi, kuri apguvuši vispārējās vidējās izglītības programmu un ir nokārtojuši centralizēto latviešu valodas un literatūras eksāmenu, iesniedzot naturalizācijas iesniegumu, uzrāda Izglītības un zinātnes ministrijas izsniegto sertifikātu par centralizētā latviešu valodas un literatūras eksāmena nokārtošanu atbilstoši A, B, C vai D līmenim, un šiem pretendentiem pārvaldes pārbaudes komisijā latviešu valodas prasmes pārbaude vairs nav jākārt. Šo iespēju pretendenti var izmantot divu gadu laikā pēc sertifikāta izsniegšanas.

No 2004. gada 7. augusta šādas tiesības ir dotas arī personām, kuras apguvušas vispārējās pamatizglītības programmu un nokārtojušas centralizēto eksāmenu.

2004. gadā sertifikātu par centralizētā latviešu valodas un literatūras eksāmena nokārtošanu iesniedza **612** pretendenti, kas ir apmēram četras reizes vairāk nekā gadu iepriekš.

Lai nodrošinātu kvalitatīvas pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudes, 2004. gadā tika sagatavoti 19 jauni varianti klausāmprasmes, 16 - lasāmprasmes, 171 - rakstuprasmes pārbaudei, 23 intervijas, 32 situatīvās sarunas, 13 attēli – runas prasmes pārbaudei.

Līdz ar to pārskata periodā latviešu valodas prasmes pārbaudēs kopumā tika izmantoti 36 klausāmprasmes pārbaudes varianti, 39 lasāmprasmes pārbaudes varianti, 23 jaunas intervijas, 40 situatīvās sarunas un 78 attēli.

No 2004. gada janvāra Latvijas Republikas Satversmes pamatnoteikumu, valsts himnas teksta un Latvijas vēstures zināšanu pārbaudē tika izmantoti 2003. gadā pārstrādātie jautājumi (nomainīti 10 jautājumi no 100), konkrētām pārbaudēm sagatavoti 116 testu varianti.

Lai nodrošinātu pārbaūžu un pretendentu latviešu valodas prasmes vērtēšanas standartizāciju, Metodikas un eksaminācijas centra (MEC) vadība veica 93 pilsonības pretendentu latviešu valodas prasmes pārbaudē veikto rakstudarbu vērtējuma analīzi, kā arī pievērsa uzmanību darbu labošanai, vērtējuma fiksēšanai un pārbaūžu dokumentācijas aizpildīšanai, piedalījās latviešu valodas prasmes pārbaudēs, veicot individuālu darbu uz vietām ar Jelgavas, Saldus (divas reizes) un Daugavpils eksaminācijas sektora darbiniekiem.

MEC un reģionālo nodaļu Eksaminācijas sektoru darbiniekiem notika divi Valsts Administrācijas skolas kursi – “Latvijas pievienošanās ES: process un situācija pēc sarunu noslēguma” un “Interēšu konflikts” un trīs semināri un praktiskās nodarbības notika Metodikas un eksaminācijas centra Eksaminācijas sektora darbiniekiem.

2004. gadā MEC reizi mēnesī – mēneša trešajā trešdienā - organizēja Informācijas dienas, kurās interesenti tika informēti par Latvijas pilsonības iegūšanas procesu kopumā, tika iepazīstināti ar Pilsonības likumā noteikto pārbaūžu norisi, kā arī nepieciešamo mācību un

metodisko literatūru. Interesentiem tika dota arī iespēja pārliecināties par savu latviešu valodas prasmi un Pilsonības likumā noteiktajām zināšanām.

Apmeklētāju skaits liecina, ka interese par šīm Informācijas dienām ir ievērojami palielinājusies. Ja 2003. gadā tās apmeklēja 277 interesenti, tad 2004. gadā – jau 668.

Mainījies ir Informācijas dienu apmeklētāju kontingents. Ja iepriekšējos gados interesenti galvenokārt vēlējās uzzināt, kā uzsākt naturalizācijas procesu, tad pārskata periodā uz Informācijas dienu pasākumiem pamatā ieradās pilsonības pretendenti, kuri jau bija izvēlējušies pārbaužu datumu tuvāko nedēļu laikā un vēlējās noskaidrot, kāda ir pārbaužu procedūra, kā arī savu gatavību latviešu valodas prasmes pārbaudei.

3.3.1.2. Izbeigtās naturalizācijas lietas un naturalizācijas atteikumi

Pārskata periodā ir izbeigta **253** naturalizācijas iesniegumu izskatīšana un izdoti **55** naturalizācijas atteikumi (sk. 10. un 11. tabulu).

10. tabula

Naturalizācijas lietas izbeigšana

	2003	2004
Pārvaldes rīkojumi par naturalizācijas lietu izbeigšanu:	235	253
persona nav ieradusies uz Pilsonības likumā noteiktajām pārbaudēm	187	206
personas iesniegums	20	27
persona mirusi	7	11
saņemts atzinums no Totalitārisma seku dokumentēšanas centra par personas sadarbību ar VDK, un persona gada laikā nav	12	4

	2003	2004
griezusies Reabilitācijas un specdienestu lietu prokuratūrā ar iesniegumu par pārbaudes lietas ierosināšanu		
persona nav ieradusies parakstīt solījumu par uzticību Latvijas Republikai	8	3
Latvijas pilsonība reģistrēta vai piešķirta par īpašiem nopelniem	0	1
persona nav atteikusies no citas valsts pilsonības	1	1

11. tabula

Naturalizācijas atteikums

	2003	2004
Pārvaldes rīkojumi par naturalizācijas atteikumu	71	55
kriminālsodītām personām	33	24
personām, kuras naturalizējoties kopā ar kādu no vecākiem, sasniegušas 15 gadu vecumu*	31	22
personām, kuras sadarbojušās ar Valsts drošības komiteju	4	3
personām, kuras demobilizējušās no PSRS bruņotajiem spēkiem	1	3
personām, kuras Latvijā pastāvīgi nav nodzīvojušas 5 gadus	2	3

Piezīme: Šīs personas, sasniedzot 15 gadu vecumu, naturalizējas patstāvīgi.

3.3.2. Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšana.

Kopš 1999. gada pārvalde reģistrē Latvijas pilsoņa statusu tām personām, kuras saskaņā ar Pilsonības likuma 2. panta 1., 1.¹, 1.² vai 1.³ punktu ir Latvijas pilsoņi. Šajā laikā Latvijas pilsoņa statuss ir reģistrēts **5 549** personām. Piecos gados ir novērota tendence, ka Latvijas pilsoņa statusu visvairāk vēlas reģistrēt pēc Pilsonības likuma 2. panta 1.¹ punkta (43,4% iesniegumu) un 1.³ punkta (46,1% iesniegumu) - sk. 12. tabulu.

12. tabula

Iesniegumu par Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanu skaita sadalījums pa gadiem

Pilsonības likuma 2. panta punkts	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
1. punkts	134	76	70	103	92	162	637
1. ¹ punkts	1015	416	219	181	206	236	2 273
1. ² punkts	12	0	6	3	0	3	24
1. ³ punkts	781	335	260	368	420	542	2 706
Kopā	1942	827	555	655	718	943	5 640

Piezīme:

Pilsonības likuma (PL) 2. panta 1. punkts: "personas, kuras bija Latvijas pilsoņi 1940. gada 17. jūnijā, kā arī šo personu pēcnācēji, kas reģistrējušies likumā noteiktajā kārtībā, izņemot personas, kuras pēc 1990. gada 4. maija ieguvušas citas valsts pilsonību (pavalstniecību)";

PL 2. panta 1.¹ punkts: "latvieši un līvi, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā, kuri reģistrējušies likumā noteiktajā kārtībā un kuriem nav citas valsts pilsonības (pavalstniecības) vai kuri ir saņēmuši

iepriekšējās pilsonības (pavalstniecības) valsts ekspatriācijas atļauju, ja tādu paredz šīs valsts likumi”;

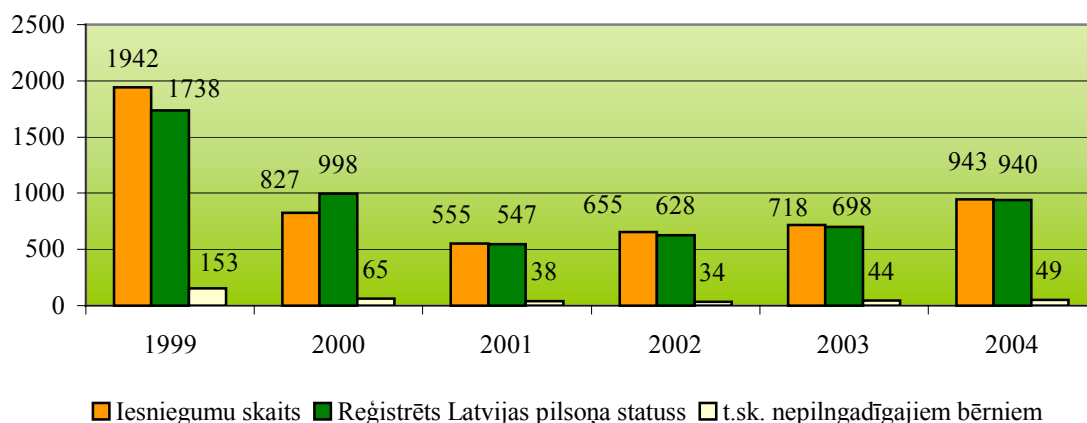
PL 2. panta 1.² punkts: “sievietes, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā un kuras saskaņā ar Latvijas Republikas 1919. gada 23. augusta “Likuma par pavalstniecību” 7. pantu bija zaudējušas Latvijas pavalstniecību, un viņu pēcnācēji, ja šīs personas reģistrējušās likumā noteiktajā kārtībā, izņemot personas, kuras pēc 1990. gada 4. maija ieguvušas citas valsts pilsonību (pavalstniecību)”;

PL 2. panta 1.³ punkts: “Latvijas pilsoņi ir personas, kuru pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijā, kuras reģistrējušās likumā noteiktajā kārtībā un apguvušas pilnu mācību kursu latviešu mācībvalodas vispārizglītojošās skolās vai divplūsmu vispārizglītojošās skolās latviešu plūsmā, iegūstot šajās skolās pamatizglītību vai vispārējo vidējo izglītību, ja šīm personām nav citas valsts pilsonības (pavalstniecības) vai tās saņēmušas iepriekšējās pilsonības (pavalstniecības) valsts ekspatriācijas atļauju, ja tādu paredz šīs valsts likumi. Pilsonību vienlaikus ar šādu personu iegūst arī tās nepilngadīgie bērni līdz 15 gadu vecumam, kuri pastāvīgi dzīvo Latvijā”.

2004. gadā pārvaldē tika saņemti **943** iesniegumi Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanai, kas ir par 225 iesniegumiem vairāk nekā 2003. gadā. Pārskata periodā šāds statuss ir reģistrēts **940** personām, to skaitā 49 viņu nepilngadīgajiem bērniem. (sk. 11. diagrammu)

11. diagramma

Personu, kurām reģistrēts Latvijas pilsoņa statuss, skaita sadalījums pa gadiem

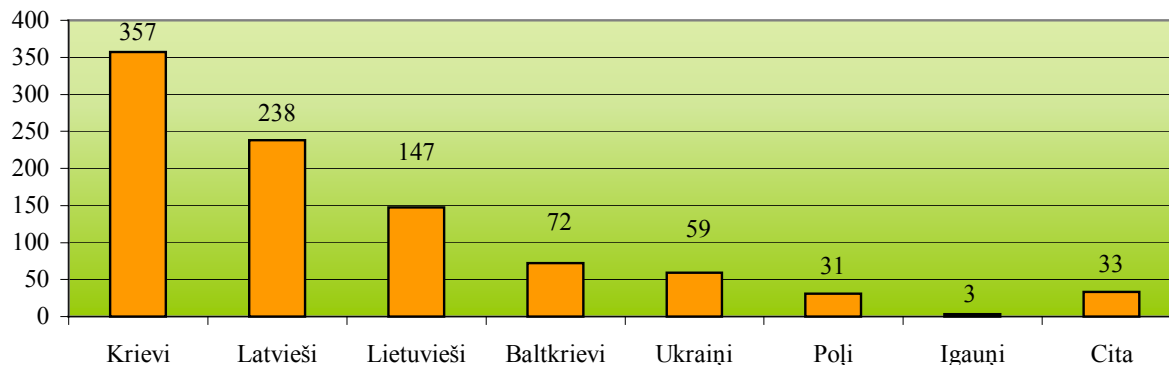

Kopš 1999. gada lielākais pretendentu skaits ir bijis vecuma grupā no 18 gadiem līdz 30 gadiem, otra lielākā grupa - no 16 gadiem līdz 17 gadiem. Šāda tendence saglabājusies arī pārskata periodā - vecuma grupā no 18 gadiem līdz 30 gadiem saņemti 409 iesniegumi (43,4% no iesniegumu skaita), savukārt vecuma grupā no 16 gadiem līdz 17 gadiem - 239 iesniegumi (25,3% no visiem iesniegumiem).

2004. gadā tika saņemti 543 iesniegumi no sievietēm un 400 no vīriešiem. Sadalījumā pēc tautības visvairāk Latvijas pilsoņa statuss reģistrēts krieviem - 357 personām (37,9% no iesniegumu iesniedzēju skaita), latviešiem un lībiešiem (līviem) - 238 personām (25,2%), kā arī lietuviešiem - 147 personām (15,6%) (sk. 12. diagrammu).

12. diagramma

Personu skaita, kuras iesniegušas iesniegumu Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanai, sadalījums pēc tautības 2004. gadā

No iesniegumu iesniedzējiem visu piecu gadu laikā 40,8% ir latvieši, 27,2% ir krievi un trešā lielākā grupa ir lietuvieši - 14,1%

3.3.3. Pēc 1991. gada 21. augusta Latvijā dzimuša bezvalstnieku vai nepilsoņu bērna atzīšana par Latvijas pilsoni

No 1999. gada 1. janvāra pārvalde veic iesniegumu pieņemšanu un izskatīšanu par Latvijā pēc 1991. gada 21. augusta dzimuša bezvalstnieku vai nepilsoņu bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni.

Kopš 1999. gada 1. janvāra par Latvijas pilsoņiem atzīti **3 088** pēc 1991. gada 21. augusta dzimušie nepilsoņu un bezvalstnieku bērni jeb 20,1 % no Latvijā dzīvojošo šo bērnu skaita 2004. gada beigās.

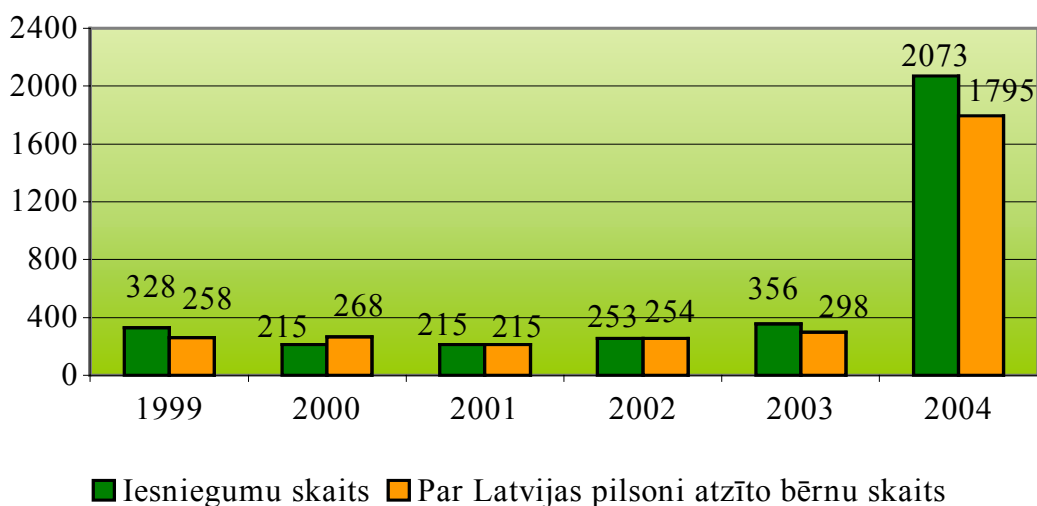
Līdz 2003. gadam iesniegumu skaits bijis salīdzinoši neliels – vidēji 273 iesniegumi gadā. Kā liecināja veiktās aptaujas, gandrīz trešdaļai bērnu vecāku nav bijusi pietiekoša informācija par savu bērnu pilsonības iegūšanas iespējām.

2004. gadā Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts un Īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāts sadarbībā ar pārvaldi īstenoja projektu, kura mērķis bija, pirmkārt, informēt vecākus par iespēju iegūt saviem bērniem Latvijas pilsonību, otrkārt - personīgi uzrunāt tos vecākus, kuri dažādu

iemeslu dēļ nav pieņēmuši lēmumu par sava bērna pilsonību. Šis aicinājums tika izsūtīts apmēram 15 000 ģimeņu. Līdztekus tika nosūtīts arī buklets ar precīzu informāciju par bērna atzīšanas par Latvijas pilsoni procedūru un nepieciešamajiem dokumentiem. Projektu finansiāli atbalstīja ASV vēstniecība Latvijā. Rezultātā 2004. gadā tika saņemti **2 073** iesniegumi bērna atzīšanai par Latvijas pilsoni jeb gandrīz sešas reizes vairāk nekā gadu iepriekš (sk. 13. diagrammu).

13. diagramma

Iesniegumu par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni un par Latvijas pilsoni atzīto bērnu skaita sadalījums pa gadiem

Piezīme: Saskaņā ar normatīvajiem aktiem lēmums par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni vai iesnieguma izskatīšanas izbeigšanu jāpieņem sešu mēnešu laikā, tādējādi lēmumi attiecībā par pārskata perioda beigās pieņemtajiem iesniegumiem tiks pieņemti 2005. gadā. Pārskata periodā vislielākais iesniegumu skaits bijis par bērniem, kuri dzimuši 1992. gadā - 295 jeb 14,2% iesniegumu un 1993. gadā - 198 jeb 9,6% iesniegumu.

2004. gada 31. decembrī Latvijā bija 15 368 bērni, kuri dzimuši Latvijā pēc 1991. gada 21. augusta un attiecībā par kuriem vecāki nav izmantojuši iespēju iesniegt iesniegumu par bērna atzīšanu par Latvijas pilsoni.

3.3.4. Latvijas pilsoņa statusa atjaunošana

Kopš 1999. gada 1. janvāra pārvalde veic iesniegumu pieņemšanu un izskatīšanu par Latvijas pilsonības atjaunošanu.

Saskaņā ar Pilsonības likuma 25. panta pirmo daļu personai, kura zaudējusi Latvijas pilsonību vecāku vai adoptētāju izvēles, juridiskas kļūdas vai Latvijas pilsonības prettiesiskas atņemšanas rezultātā, Latvijas pilsonību pēc šīs personas lūguma var atjaunot ar MK lēmumu.

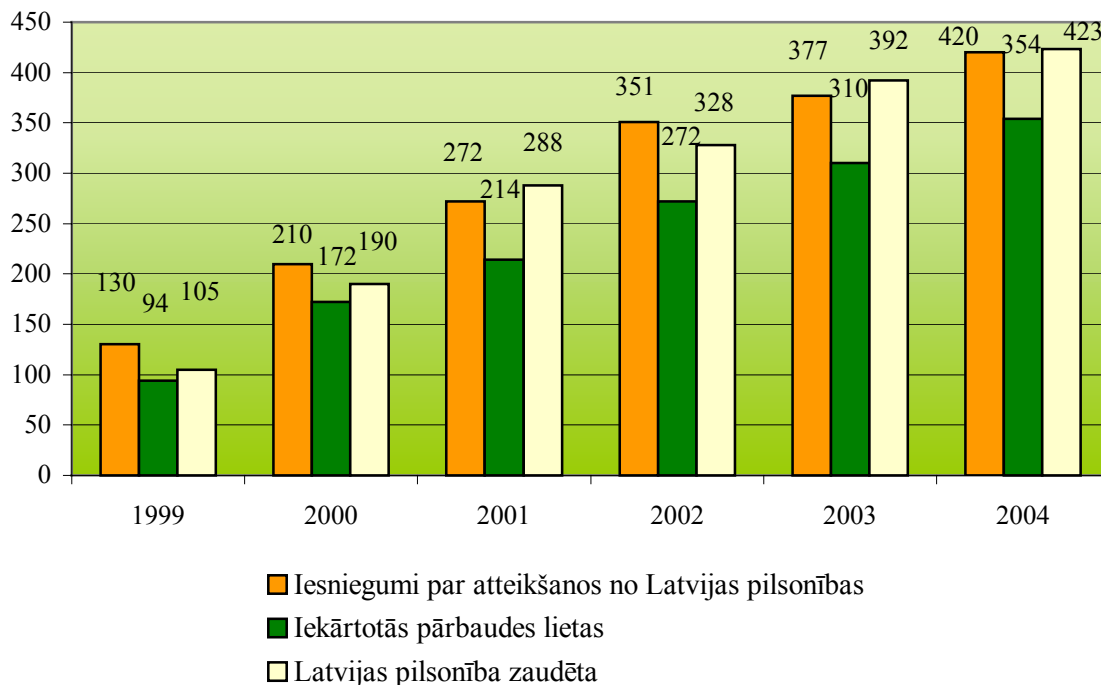
2004. gadā pārvalde netika saņēmusi nevienu šādu iesniegumu.

3.3.5. Atteikšanās no Latvijas pilsonības

Kopš 1999. gada 1. janvāra pārvalde pieņem un izskata iesniegumus par atteikšanos no Latvijas pilsonības.

2004. gadā pārvaldē tika pieņemti **420** iesniegumi par atteikšanos no Latvijas pilsonības (to skaitā 119 iesniegumi par nepilngadīgajiem bērniem). Atteikšanās rezultātā 2004. gadā Latvijas pilsonību zaudēja **423** personas, to skaitā 121 bērns (sk. 14. diagrammu).

Iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības un Latvijas pilsonību zaudējušo personu skaita sadalījums pa gadiem

Pēdējos piecos gados, kopš pārvalde izskata šādus iesniegumus, vērojama tendence, ka palielinās to personu skaits, kas atsakās no Latvijas pilsonības. Lielākajā daļā gadījumu tas ir skaidrojams ar personu pārcelšanos uz dzīvi ārpus Latvijas. Šīs personas visbiežāk iegūst Krievijas, Vācijas vai Baltkrievijas pilsonību - 2004. gadā attiecīgi 253, 56 un 23 personas.

2004. gadā visvairāk no Latvijas pilsonības atteikušies krievi – 237 personas un latvieši – 115 personas. Sadalījumā pēc vecuma visvairāk no Latvijas pilsonības atsakās personas vecumā no 18 līdz 30 gadiem (25,5%) un no 31 līdz 40 gadiem (21,9%) un to nepilngadīgie bērni.

3.3.6. Latvijas pilsonības atņemšana

Pārvalde jautājumus par Latvijas pilsonības atņemšanu izskata no 1999. gada 1. janvāra. Kopš tā laika pārvalde ir ierosinājusi **1 397**

pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu. 2004. gadā ir iekārtota **241** pārbaudes lieta, kas ir par septiņām lietām vairāk nekā 2003. gadā.

Par iemeslu pārbaudes lietu iekārtošanai bijusi citas valsts pilsonības iegūšana, neiesniedzot iesniegumu par atteikšanos no Latvijas pilsonības, un apzināti nepatiesu ziņu sniegšana par sevi, kā rezultātā nepamatoti iegūta Latvijas pilsonība. (sk. 13. tabulu).

13. tabula

Informācija par Latvijas pilsonības atņemšanu (1999 – 2004)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
Ierosinātas pārbaudes lietas:	388	200	231	103	234	241	1397
par dubulto pilsonību	318	188	208	84	220	222	1240
par dienēšanu ārvalstu bruņotajos spēkos	0	0	2	3	0	0	5
par apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu	70	12	21	16	14	19	152
Izbeigtas pārbaudes lietas	24	52	114	132	139	109	570
Iesniegtas prasības tiesā	15	70	86	120	113	118	522
Atņemta Latvijas pilsonība:	0	17	72	63	89	88	329

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	Kopā
sakarā ar dubulto pilsonību	0	13	57	50	74	79	273
sakarā ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu	0	4	15	13	15	9	56
Pārvaldes prasības noraidītas	0	0	3	0	0	0	3

Pārskata periodā pārvalde ir iesniegusi 118 prasības pieteikumus tiesā par Latvijas pilsonības atņemšanu, 88 gadījumos pārvaldes prasība ir apmierināta, pārējās iesniegtajās lietās tiesvedība vēl nav beigusies.

Pilsonības atņemšanas lietu izskatīšanas rezultātā 109 ierosinātās pārbaudes lietas 2004. gadā ir izbeigtas, jo tajās nav konstatēts tiesiskais pamats Latvijas pilsonības atņemšanai.

3.3.7. Pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa kvalitātes nodrošināšana

Viens no svarīgākajiem pārvaldes uzdevumiem ir pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa kvalitātes nodrošināšana. Pārskata periodā regulāri veikta Pilsonības lietu daļas un reģionālo nodaļu un filiāļu darbinieku apmācība saistībā ar izmaiņām normatīvajos aktos. Reģionālajās nodaļās rīkoti semināri ar Pilsonības lietu daļas un Juridiskās daļas amatpersonu līdzdalību, lai pārrunātu aktuālākos tiesību normu piemērošanas jautājumus un apspriestu konkrētas problēmsituācijas.

Pārskata periodā Pilsonības lietu daļas darbinieki apmeklējuši visas reģionālās nodaļas, lai apzinātu nodaļu un filiāļu darba problēmas, sniegtu nepieciešamās konsultācijas neskaidrību gadījumos un pārbaudītu, kā darba procesā praktiski tiek ieviestas izdarītās izmaiņas normatīvajos aktos, kā arī pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesa atbilstību normatīvo aktu prasībām kopumā.

Lai ievērotu tiesību aktos noteiktos iesniegumu izskatīšanas termiņus, to iesniegumu izskatīšanu, kuros nozīmēta papildus pārbaude, Pilsonības lietu daļa kontrolē īpaši.

Juridiskā daļa visu gadu nodrošinājusi pilsonības iegūšanas un zaudēšanas lietu juridisko kontroli. Pārskata periodā pārbaudītas:

- 2 186 naturalizācijas lietas,
- 941 lieta bērna atzīšanai par Latvijas pilsoni,
- 428 Latvijas pilsoņa statusa reģistrēšanas lietas,
- 41 lieta par atteikšanos no Latvijas pilsonības,
- 223 pārbaudes lietas par Latvijas pilsonības atņemšanu.

3.4. Sabiedrības integrācijas process

Kopš 1999. gada pārvalde atbilstoši savai kompetencei koordinē sabiedrības integrācijas procesu valstī. Šī uzdevuma izpilde balstās uz sadarbību ar valsts un pašvaldību institūcijām, izglītības iestādēm, nevalstiskajām organizācijām, masu saziņas līdzekļiem, kā arī ar ārvalstu un starptautiskajām institūcijām. Liela vērība tiek pievērsta tieša dialoga nodrošināšanai ar nepilsoni.

Veicot darbu sabiedrības integrācijas jomā, pārvaldes aktivitātes bijušas vērstas gan uz sabiedrības informēšanu par pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumiem, gan uz pilsoniskās līdzdalības veicināšanu.

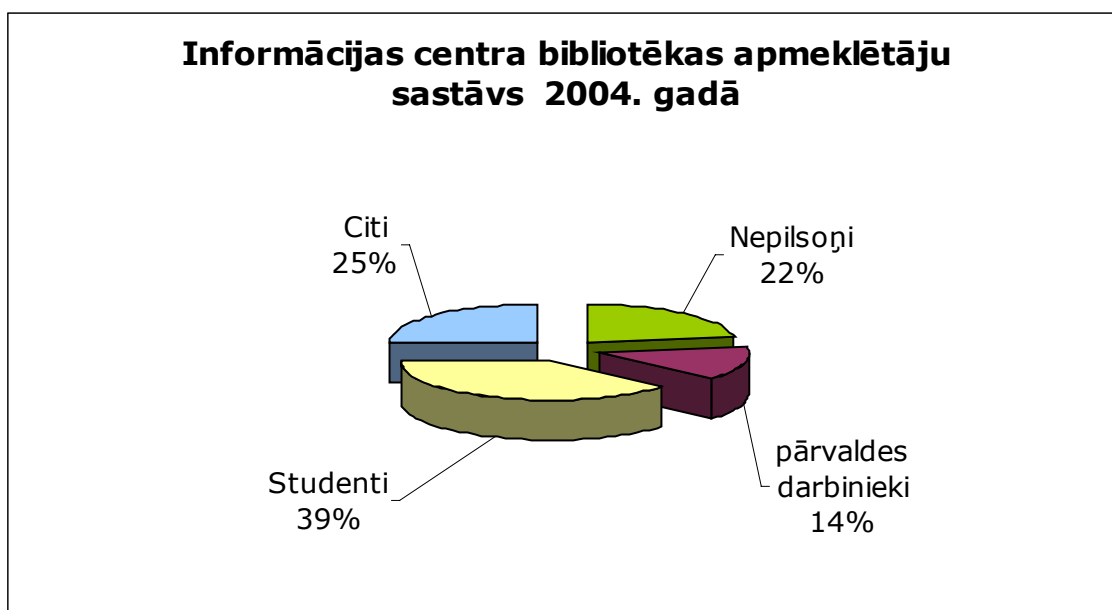
3.4.1. Iedzīvotāju informētības paaugstināšana

Informācijas centri

Pārvaldes informācijas centru Rīgā, Liepājā, Daugavpilī un Rēzeknē galvenais uzdevums ir iedzīvotāju informēšana un izglītošana iestādes kompetences jautājumos. Jebkuram interesentam tajos ir iespēja saņemt konsultācijas pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumos, kā arī izmantot šo centru bibliotēkās pieejamo literatūras klāstu un apkopoto informāciju. Ārpus Rīgas esošajos informācijas centros nevalstisko organizāciju, tai skaitā nacionālo kultūras biedrību, pārstāvjiem ir iespējas saņemt arī metodisku atbalstu projektu izstrādāšanā.

2004. gadā Informācijas centra bibliotēku Rīgā ir apmeklējuši 203 interesenti, Liepājā – 111, Daugavpilī – 314, bet Rēzeknē – 456 interesenti. Bibliotēku fondu visvairāk ir izmantojuši skolēni un studenti. Apmeklētāji visvairāk interesējušies par etniskās integrācijas, cilvēktiesību, etnopolitikas un pilsoniskās sabiedrības jautājumiem. Informācijas centra Rīgā apmeklētāju sastāvs saglabājies līdzīgs kā iepriekšējos gados (skat. 15. diagrammu). Bibliotēkas pakalpojumus izmantojuši arī interesenti no ārzemēm, starp kuriem bijuši studenti, pētnieki un žurnālisti no Polijas, Zviedrijas, Somijas, Nīderlandes, ASV un Norvēģijas.

15. diagramma

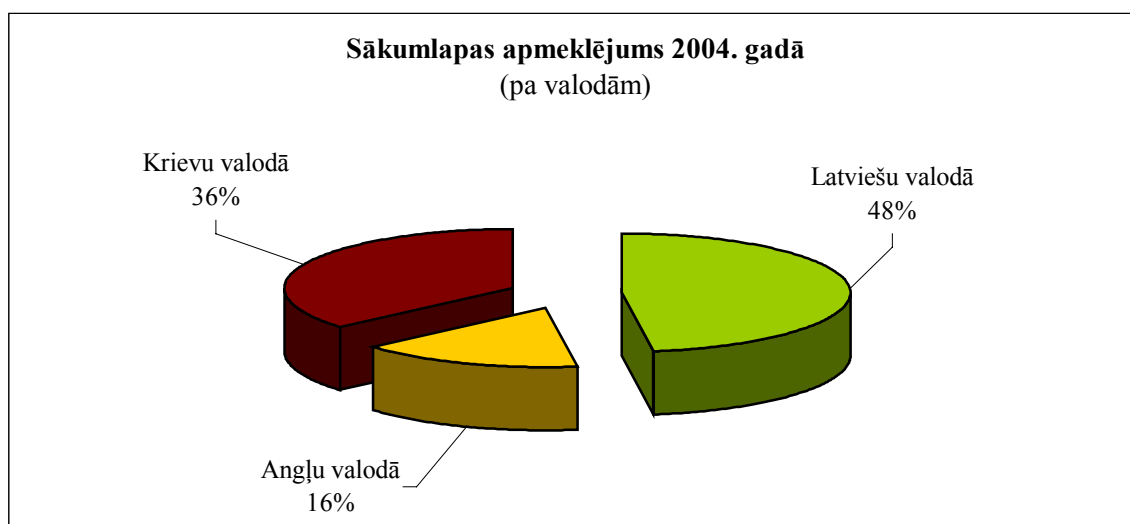

2004. gadā šī Informācijas centra bibliotēkas fonds papildināts ar jauniem materiāliem gan politoloģijas, gan konstitucionālo tiesību, gan iestādes iekšējās darba organizācijas jomā, iegādāts visai plašs juridiskās literatūras klāsts no Tiesu namu aģentūras.

Pārvaldes sākuļlapa globālajā datortīmeklī "Internet"

Arī 2004. gadā turpinājusi pieaugt sabiedrības interese par pārvaldes sākuļlapu. Pārskata periodā sākuļlapa latviešu, krievu un angļu valodā apmeklēta vairāk nekā 87 tūkst. reižu, t.i., vidēji 240 reizes dienā (skat. 16. diagrammu).

16. diagramma

Sākuļlapa **latviešu valodā** 2004. gadā izmantota aptuveni 41 tūkst. reižu (par 12 tūkst. apmeklējumu vairāk nekā 2003. gadā). Tajā vislielākā interese izrādīta par pētījumiem "Reģionālo aspektu nozīme pilsonības jautājumu risināšanā" un "Masu saziņas līdzekļu satura analīze", kā arī bukletu "10 jautājumi par sabiedrības integrāciju Latvijā".

Sākuļlapas **angļu valodā** apmeklējuma biežums 2004. gadā, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, saglabājies gandrīz nemainīgs – nepilni 14 tūkst. reižu. Līdzīgi kā latviešu valodas versijā, arī šeit vislielāko apmeklētāju interesi izraisījuši pētījums "Reģionālo aspektu nozīme

pilsonības jautājumu risināšanā” un buklets “10 jautājumi par sabiedrības integrāciju Latvijā”.

Visstraujāk gada laikā pieaudzis sākumlapas **krievu valodā** apmeklējums. 2004. gadā tā apmeklēta gandrīz 32 tūkst. reižu, t. i. divas reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā. Salīdzinot ar 2003. gadu, nedaudz mainījusies arī apmeklējuma ģeogrāfija – 56,4% interesentu bijuši no Latvijas, 20% - no ASV, savukārt interesenti no Krievijas Federācijas veido tikai 3,5% no kopējā apmeklējuma klāsta. No informatīvajiem materiāliem, kas ievietoti sākumlapā krievu valodā, lielāko popularitāti saglabājuši Valsts programmas “Sabiedrības integrācija Latvijā” koncepcija, bukleti “Latvijas pilsoņa pase”, “10 jautājumi par sabiedrības integrāciju Latvijā” un “Pilsonība Latvijā un Eiropas Savienībā”.

Pārskata periodā turpināja pieaugt ar Interneta starpniecību elektroniski uzdoto jautājumu skaits, un 2004. gadā tas sasniedzis jau 940 (t. i. 2,5 reizes vairāk nekā 2003. gadā). No Latvijas visvairāk jautājumu tika saņemts no lielajām pilsētām - Rīgas, Jūrmalas, Liepājas, Daugavpils, Rēzeknes, Ventspils un Jelgavas. Sniegtas arī atbildes uz jautājumiem, kas tika saņemti no ārvalstīm – Krievijas, Moldovas, Igaunijas, ASV, Austrālijas, Vācijas, Lielbritānijas u.c. Ievērojama no ārzemēm saņemto jautājumu daļa bijusi par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām reģistrācijas kārtībā, pamatojoties uz senču vēsturisko saistību ar Latvijas teritoriju.

2004. gadā veikti nelieli papildinājumi sākumlapas saturā. Tā papildināta ar jaunu sadaļu “Vakances”. 2005. gadā ieplānots veikt izmaiņas sākumlapas vizuālajā noformējumā.

Pārvaldes izdotie informatīvie materiāli

2004. gadā nākuši klajā vairāki informatīvie materiāli:

- sadarbībā ar s/o “Vieglās valodas aģentūra” izdots buklets “Latvijas pilsonības iegūšana”,

- ar ASV valdības finansiālu atbalstu izdots informatīvs buklets skolēniem "Pilsonības ābece",
- sadarbībā ar s/o "Kustība demokrātiskai domai" izdots informatīvs buklets "Latvijas pilsonība – jautājumi un atbildes",
- informatīvais materiāls "Seminārs "Integrācijas jautājumu risināšana pašvaldībās – pieredze un problēmas"".

Informāciju par citiem pārvaldes informatīvajiem materiāliem sk. 1. pielikumā.

2004. gadā regulāri turpināja iznākt pārvaldes iekšējā avīze "NaPas Lapa". Gada laikā pārvaldes darbinieki saņēmuši deviņus avīzes numurus. Klāt nākušas divas jaunas rubrikas – "NaPa dodas pasaulē", kas iepazīstina ar kolēģu ārzemju komandējumiem vai aktualitātēm pilsonības jomā ārvalstīs, kā arī "Atskatoties pagātnē" par pārvaldes dibināšanas un darba uzsākšanas laiku sakarā ar pārvaldes 10 darba gadu jubileju.

2. attēls. Pārvaldes sagatavoto (tulkoto un adaptēto) izdevumu "Rokasgrāmata valodas testu veidotājiem" un "Valodas prasmes pārbaudes terminu vārdnīca" prezentācija 2004. gada 16. jūnijā

3.4.2. Projektu izstrādāšana un īstenošana

Pārvalde īstenojusi projektus, kuru mērķis bijis gan Latvijas pilsonības iegūšanas veicināšana, gan arī sabiedrības integrācijas procesa sekmēšana. Īstenoto projektu ietvaros nepilsoņiem sniegta informācija jautājumos, kas saistīti ar pilsonības iegūšanu, stiprināta latviešu valodas lietojuma vide, pieejamā finansējuma ietvaros pilsonības pretendentiem nodrošinot latviešu valodas prasmes pilnveidošanu. Pārvaldes projekti bijuši paredzēti arī jauniešu pilsoniskās līdzdalības, kā arī sabiedrības integrācijas procesa veicināšanai.

2004. gadā pārvalde īstenojusi šādus projektus:

- "Integrācijas jautājumu risināšana pašvaldībās – pieredze un problēmas";
- skolēnu konkurss "Ceļā uz pilsonisku sabiedrību";
- informatīvs materiāls "Izglītības iestādes kā pilsoniskās līdzdalības veicinātājas";
- projekts "Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā";
- projekts "Bezmaksas informatīvais tālrunis".
- **"Integrācijas jautājumu risināšana pašvaldībās – pieredze un problēmas"**

2004. gada 18. - 19. martā Dikļos tika organizēts informatīvs seminārs to pašvaldību pārstāvjiem, kurās jau darbojas komisijas, padomes vai darba grupas sabiedrības integrācijas jautājumu risināšanai. Semināra mērķis bija veicināt vienotu izpratni par sabiedrības integrācijas jautājumiem visā Latvijā, akcentējot pilsoniskās līdzdalības aspektu. Pasākumā piedalījās 58 dažādu valsts un pašvaldības iestāžu, kā arī nevalstiskā sektora pārstāvji. Semināra ietvaros tika noorganizētas trīs darba grupas – "Valsts politika integrācijas jomā, valsts programma "Sabiedrības integrācija Latvijā" – izvērtēšana, aktualizēšana, prioritāšu noteikšana, vienota izpratne par sabiedrības integrāciju", "Pilsoniskas sabiedrības attīstība un

pilsonības iegūšana – veiksmes, neveiksmes, problēmas, to risināšanas iespējas” un “Integrācijas komisijas vai darba grupas un pašvaldību integrācijas programmas – veidošana, izmantošana, aktualizēšana, plānotās reģionālās reformas ietekme uz integrācijas jautājumu risināšanu”.

Pēc semināra tika izdots informatīvais materiāls “Seminārs “Integrācijas jautājumu risināšana pašvaldībās – pieredze un problēmas””.

Projektu pārvalde īstenoja sadarbībā ar EDSO Augstā komisāra mazākumtautību jautājumos biroju, kā arī Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātu un citām institūcijām, pateicoties Vācijas valdības finansiālajam atbalstam.

▪ **Skolēnu konkurss “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību”**

No 22. - 24. aprīlim Kuldīgas rajona Rendas pagasta “Lejastiezumos” notika 2003. / 2004. mācību gada skolēnu konkursa “Ceļā uz pilsonisku sabiedrību” reģionu uzvarētāju noslēguma seminārs, kurā piedalījās Gulbenes 2. vidusskolas komanda ar projektu “Jaunatne – Gulbenes novada nākotnei” (Vidzemes reģions), Aknīstes vidusskolas komanda ar projektu “Būsim, darbosimies, mācīsimies kopā un lauzīsim sabiedrībā pastāvošos stereotipus” (Zemgales reģions), Dobeles 2. vidusskolas komanda ar projektu “Mēs par vienotu sabiedrību” (Kurzemes reģions), Daugavpils Krievu vidusskolas – liceja komanda ar projektu “Soli pa solim” (Latgales reģions) un Rīgas Valsts tehnikuma komanda ar projektu “Mazākumtautību jauniešu identitāte un saikne ar Latvijas pilsonisko sabiedrību” (Rīgas reģions).

Triju dienu semināra ietvaros jaunieši prezentēja īstenoto projektu rezultātus, kā arī klausījās sabiedrībā pazīstamu un atzītu speciālistu lekcijas par dažādiem integrācijas aspektiem. Seminārs noslēdzās ar zināšanu konkursu, kā rezultātā tika noteikta uzvarētājkomanda.

2003. / 2004.mācību gada skolēnu konkursā uzvarēja un galveno balvu – ārzemju ceļojumu - ieguva Daugavpils Krievu vidusskolas - liceja komanda, kas bija veiksmīgi realizējusi savu projektu un arī izrādījās pārāka par citām komandām zināšanu konkursos.

2004. / 2005. mācību gadā konkursam tika iesniegti **28** projekti (skat. 17. diagrammu).

17. diagramma

Pavisam šajā mācību gadā konkursā ar saviem projektiem pieteicās 18 skolas ar latviešu mācību valodu, septiņas skolas ar krievu mācību valodu un trīs skolas ar latviešu un krievu mācību valodu.

Decembrī dažādās Latvijas pilsētās notika konkursa otrās kārtas reģionālie fināli, uz kuriem tika izvirzīti 12 projekti.

Vidzemes un Latgales reģionu finālā uzvarēja Valmieras Valsts ģimnāzijas komanda ar projektu "Būt atbildīgam pilsonim mūsdienu Eiropā". Valmierieši bija iecerējuši veikt iedzīvotāju aptauju četros reģionos – ne tikai Valmierā, bet arī Rīgā, Vīlandē (Igaunija) un Viļņā (Lietuva), uzņemt videoklipus, Osagatavot TV un radio pārraides,

publicēt rakstus avīzēs par sabiedrības integrācijas un cilvēktiesību jautājumiem, kā arī organizēt starptautisku konferenci.

Rīgas un Zemgales reģionu finālā par labāko tika atzīts Olaines Mehānikas un tehnoloģijas koledžas komandas projekts "Latvijas pilsonības iegūšanas veicināšana Olaines pilsētas iedzīvotāju vidū". Tā ietvaros bija paredzēts īstenot dažādus pasākumus (anketēšana, bukleta sagatavošana, informatīvās dienas un semināri, darba devēju nostājas noskaidrošana pilsonības jautājumos), lai palīdzētu pilsētas iedzīvotājiem apzināties savu valstisko piederību. Projekts paredz Olaines pilsētas Domes telpās izveidot informatīvo kabinetu, kur reizi mēnesī Naturalizācijas pārvaldes darbinieks konsultēs iedzīvotājus naturalizācijas jautājumos.

Kurzemes reģionā veiksmīgākā izrādījās Liepājas 15. vidusskolas komanda ar projektu "Liepājas vidusskolu jauniešu informēšana par cilvēktiesību jautājumiem". Projekta ietvaros bija paredzēts izdot bukletu par jauniešu cilvēktiesībām un organizēt pilsētas mēroga diskusiju "Cilvēktiesību ievērošana Liepājas skolās".

Darba gaitā žūrijas komisija finansējumu nolēma piešķirt arī Ugāles vidusskolas un Rīgas 40. vidusskolas komandām. Ugāles komanda, īstenojot projektu "Naturalizācijas procesa veicināšana Ugāles iedzīvotāju vidū", plānojusi konsultēt savus novadniekus pilsonības iegūšanas, Latvijas Satversmes un vēstures jautājumos, kā arī organizēt latviešu valodas kursus. Savukārt rīdnieki projektā "Es naturalizējos" ar semināru palīdzību iecerējuši sekmēt mazākumtautību jauniešu pozitīvu attieksmi pret valstī notiekošo naturalizācijas procesu.

2004. / 2005.mācību gadā skolēnu konkurss noritēja ar ASV valdības un Eiropas Padomes Informācijas biroja finansiālu atbalstu.

- **Projekts "Informatīvs materiāls "Izglītības iestādes kā pilsoniskās līdzdalības veicinātājas""**

Projekta ietvaros 2004. gadā tika sagatavots un izdots atraktīvs informatīvs buklets skolēniem "Pilsonības ābece". Projekta mērķis bija informēt un motivēt izglītības iestāžu audzēkņus pilsoniskai līdzdalībai. Informatīvais materiāls jauniešiem saprotamā valodā skaidro, kas ir pilsonība, pilsoniskā apziņa un līdzatbildība, pilsoņa tiesības un pienākumi, kā arī veidus, kā var iegūt un zaudēt Latvijas pilsonību. Buklets izdots latviešu valodā un izplatīts mācību iestādēs, bibliotēkās un nevalstiskajās organizācijās. Tas sagatavots un izdots ar ASV valdības finansiālu atbalstu.

▪ **Projekts "Latviešu valodas intensīvās apmācības programmas ieviešana naturalizācijas procesa veicināšanai Latvijā"**

Projekta mērķis ir veicināt latviešu valodas apgūšanu un latviešu valodas lietošanas vides paplašināšanu un nostiprināšanu, nodrošinot nepilsoņiem iespēju uzlabot savu latviešu valodas prasmi īpaši organizētos intensīvajosursos. Projekta ietvaros kopš 2000. gada funkcionē pārvaldes izveidotā īpaša latviešu valodas mācību sistēma personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā. Pretendenti ar elementārām valodas priekšzināšanām divarpus mēnešu laikā pilnveido savu valodas prasmi līdz līmenim, kas ļauj nokārtot latviešu valodas prasmes pārbaudi. Uz valodas kursiem šīs sistēmas ietvaros tiek norīkotas personas vienīgi pēc naturalizācijas iesnieguma iesniegšanas.

Pārskata periodā kursi latviešu valodas pilnveidošanai tika organizēti ar ANO Attīstības programmas organizatorisko atbalstu. Pateicoties ārvalstu - ASV, Zviedrijas, Lielbritānijas - finansējumam, tika noorganizēta 191 grupa (2 835 klausītāji).

Jāpiezīmē, ka Lielbritānijas valdības dāvinātā finansējuma ietvaros organizēti latviešu valodas bezmaksas kursi 855 nepilsoņiem Daugavpilī, Rēzeknē un citur Latgalē, kur arvien ir vāja latviešu valodas lietošanas vide.

Kopš 2000. gada, kad šis projekts tika uzsākts, tā ietvaros latviešu valodas prasmi pilnveidojušas 9 884 personas.

3. attēls. Lielbritānijas vēstnieks Latvijā E. Tesorjērs 2004. gada 5. augustā paraksta vienošanos par finansējuma piešķiršanu bezmaksas latviešu valodas kursiem Latvijas pilsonības pretendentiem

▪ **Bezmaksas tālrunis "800 20 50"**

Tāpat kā vairākus iepriekšējos gadus, arī 2004. gadā pārvaldē tika nodrošināta bezmaksas informatīvā tālruņa 800 20 50 darbība. Tā mērķis ir dot iespēju jebkuram iedzīvotājam iegūt bezmaksas informāciju par visiem ar pilsonību saistītiem jautājumiem. Projekta mērķauditorija galvenokārt ir nepilsoņi - Latvijas pilsonības pretendenti. Laika periodā no 2004. gada 2. janvāra līdz 2004. gada 30. decembrim informatīvo tālruni izmantojuši **8 249** interesenti.

Zvanītājus galvenokārt interesējuši jautājumi, kas saistīti ar Latvijas pilsonības iegūšanu naturalizācijas kārtībā, t. i., kādi dokumenti nepieciešami iesnieguma iesniegšanai, tā iesniegšanas vieta, valsts nodevas apmērs un Pilsonības likumā noteikto pārbaužu kārtība. Bieži tika uzdoti arī jautājumi par iespējām papildināt latviešu valodas

zināšanas bezmaksasursos. Maijā pēc Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta un Īpašu uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietās sekretariāta īstenotās "tiešā pasta" kampaņas nepilsoņu un bezvalstnieku bērnu vecākiem strauji pieauga interese par pēc 1991. gada 21. augusta dzimušo bērnu atzīšanu par Latvijas pilsoņiem. Iedzīvotāji interesējās arī par Latvijas pilsonības statusa reģistrēšanu, atteikšanos no Latvijas pilsonības, kā arī par dubulpilsonības iespējamību.

Līdz 2004. gada augusta beigām tālruņa līnijas darbību nodrošināja ASV vēstniecības Latvijā Demokrātijas komisijas finansiālais atbalsts, bet no septembra līdz gada beigām – valsts budžeta līdzekļi.

2004. gadā pārvalde ir uzsākusi darbu arī pie divu jaunu projektu pieteikumu izstrādāšanas, kas varētu tikt īstenoti tuvāko gadu laikā:

- *Grāmata "Es – Latvijas pilsonis"*. Paredzēts sagatavot un izdot grāmatu, kas dotu iespēju Latvijas iedzīvotājiem un tās viesiem paplašināt zināšanas un izpratni par mūsu valstij svarīgiem jautājumiem Latvijas pagātnē un mūsdienās. Grāmata iecerēta kā visaptverošs mācību un izziņas līdzeklis plašam interesentu lokam.
- *"Jauno līderu skola"*, lai veicinātu jauniešu pilsonisko izglītību un līderu apzināšanu vidusskolēnu vidū. Projekta ideja ir apzināt līderus starp vidusskolēniem un padziļināti viņus izglītot, tādējādi sagatavojot kā multiplikatorus turpmākam darbam ar vienaudžiem.

2004. gadā pārvaldes Informācijas centrs koordinēja vairākas nozīmīgas informatīvas un izglītojošas aktivitātes:

- 2004. gada sākumā savu darbību turpināja ceļojošā izstāde "Pilsonība Latvijā" – gan vairāku reģionālo nodaļu teritorijās, gan Rīgā Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāta Mazākumtautību kultūras un informācijas nodaļas telpās. Pēc tam izstādes eksponēšana tika pārtraukta, lai to aktualizētu un papildinātu.
- No 27. aprīļa līdz 12. maijam visā Latvijas teritorijā tika organizēti dažādi ar pilsonību un sabiedrības integrāciju saistīti pasākumi Eiropas nedēļas ietvaros. Svarīgākie no tiem bija Ministru kabineta rīkojumu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā

izrakstu svinīga izsniegšana daudzviet Latvijā, semināri un diskusijas, informācijas dienas un izstādes "Latvijas pilsonība – Eiropas Savienības pilsonība", kas tika izvietotas gan reģionālo nodaļu un to filiāļu telpās, gan pilsētu un pagastu bibliotēkās.

- 2004. gada 23. augustā apritēja 85 gadi kopš Latvijas Pavalstniecības likuma pieņemšanas. Par godu šai gadadienai tika veltīti vairāki pasākumi visā Latvijā, kuru ietvaros tika eksponēta izstāde "Likumam par Latvijas pavalstniecību – 85", rīkoti informatīvi pasākumi izglītības darbiniekiem par minētā likuma pieņemšanu, par pavalstniecības jautājumiem 1919. gadā un pilsonības jautājumiem mūsdienās. Šī informācija sniegta gan īpašās informācijas dienās, gan izglītības darbinieku konferencēs. Sakarā ar šo jubileju gan centrālajos, gan reģionālajos laikrakstos tika ievietots pārvaldes sagatavots apsveikums Latvijas pilsoņiem.

Nozīmīgākie pētījumi:

- Rēzeknes reģionālā nodaļa veica aptauju par attieksmi pret pilsonības iegūšanu naturalizācijas kārtībā starp Ludzas rajona skolotājiem, kuri nav Latvijas pilsoņi. Šāda profesionālā grupa tika izvēlēta tāpēc, ka izglītības iestādēs, kas atrodas Rēzeknes nodaļas pārziņā esošajā teritorijā, tieši Ludzas rajonā ir lielākais skolotāju nepilsoņu skaits. Aptaujas mērķis bija noskaidrot iemeslus, kas kavē pieņemt lēmumu par pilsonības iegūšanu. Tika aptaujāti 75% no visiem skolotājiem – nepilsoņiem.
- Visi respondenti viennozīmīgi apstiprināja, ka vēlas iegūt Latvijas pilsonību. Uz jautājumu "Kāpēc līdz šim neesat izmantojis iespēju iegūt pilsonību?" 62% aptaujāto atbildēja "ceru, ka tiks vienkāršots naturalizācijas process". Kā faktoros, kam būtu noteicošā loma, lai iegūtu pilsonību, lielākā respondentu daļa minēja piederību Latvijai un iespēju justies pilntiesīgam sabiedrības loceklim.
- Sadarbojoties Liepājas pilsētas domei un pārvaldes Liepājas nodaļai, veikts pētījums "Pilsoniskums Liepājas vidusskolās", kura ietvaros tika aptaujāti 290 vidusskolnieki skolās ar apmācību gan latviešu, gan krievu valodā. Pētījuma mērķis bija noskaidrot Liepājas vidusskolu audzēkņu pilsoniskās vērtības.
- Jelgavas nodaļa veica nepilsoņu aptauju par Latvijas pilsonības iegūšanas motīviem nodaļas rīkotajās informācijas dienās Iecavā, Vecumniekos, Lielvārdē un Kalnciemā.
- Piemēram, aptaujas rezultāti Kalnciemā liecina, ka 58% respondentu Latvijas pilsonību vēlētos iegūt tādēļ, ka arī savu turpmāko dzīvi saista ar Latviju, 50% Latvijas pilsonība nepieciešama darbam un mācībām. Ceturtā daļa respondentu Latviju uzskata par savu dzimteni. Kā galveno šķērslī, kāpēc vēl

nav izdarīta izvēle par labu Latvijas pilsonības iegūšanai, lielākā daļa jeb 58% minējuši nepietiekamo latviešu valodas prasmi.

- Jelgavas nodaļas Aizkraukles filiāles vecākais referents kā konsultants iesaistījās izpētes darbā par mazākumtautībām Jaunjelgavas vidusskolas projekta "Dažādu tautību integrācija Jaunjelgavas pilsētā" ietvaros. Šī Sabiedrības integrācijas fonda atbalstītā projekta realizēšana uzsākta 2004. gada decembrī un tā tiks pabeigta 2005. gada jūnijā.
- Jelgavas nodaļas Ogres filiāle iesaistījās Ogres rajona padomes Pieaugušo izglītības centra starptautiskā projekta īstenošanā, kura ietvaros tika organizēta nepilsoņu aptauja par pilsonības iegūšanu un latviešu valodas apguvi kā motīviem konkurētspējas paaugstināšanā darba tirgū un sabiedriskās līdzdalības aktivizēšanai.
- Rīgas Vidzemes Latgales nodaļas darbinieki no septembra līdz novembrim veica pilsonības pretendentu aptauju, lai noskaidrotu naturalizācijas iesniegumu pieauguma iemeslus, kā arī to, vai mainījusies pilsonības pretendentu motivācija, salīdzinot ar 2003. gada septembri – novembri. Pretendenti bija lūgti aptauju anketās sniegt atbildes uz jautājumiem par faktoriem, kas ietekmēja lēmuma pieņemšanu par labu Latvijas pilsonības iegūšanai, par iemesliem, kāpēc šāds lēmums nebija pieņemts agrāk, kā arī par to, kādā veidā iegūta informācija par Latvijas pilsonības iegūšanas procesu.

3.5. Pārvaldes sadarbība ar institūcijām Latvijā un ārvalstīs

3.5.1. Sadarbība ar masu saziņas līdzekļiem

Būtiska loma dialoga nodrošināšanai ar sabiedrību, tās informēšanai ir masu informācijas līdzekļiem. Pārvaldes sniegtā informācija tiek atspoguļota ne tikai krieviski rakstošajos un raidošajos masu informācijas līdzekļos – veiksmīga sadarbība pārvaldei izveidojusies arī ar plašsaziņas līdzekļiem, kas sabiedrību uzrunā latviešu valodā. Informācija par pārvaldes darbu un pilsonības jautājumiem sniegta gan centrālajos masu saziņas līdzekļos, gan reģionālajos.

2004. gadā ziņu aģentūrām un 24 dažādiem citiem plašsaziņas līdzekļiem tika nosūtītas 33 preses relīzes par pārvaldes aktivitātēm.

Reizi mēnesī žurnālisti saņēma pārvaldes statistiku par Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesu.

Pārskata periodā turpinājās pārvaldes veiksmīgā sadarbība ar Latvijas Radio 4 (Doma laukums), kā arī Latvijas Radio 1, kā rezultātā par pārvaldes darbu un jautājumiem, kas skar naturalizāciju, pilsonību un sabiedrības integrāciju tika informēta plaša gan latviski, gan krieviski runājoša sabiedrības daļa. Gandrīz katru pārvaldes relīzes ziņu 2004. gadā ir raidījis radio "Skonto", gada nogalē pārvaldes aktualitātes tika ietvertas arī "Star FM" ziņu blokos. Veiksmīga sadarbība ir izveidojusies arī ar krieviski translējošajiem radio PIK un SWH+.

No centrālajām televīzijām visbiežāk sižetus par pārvaldi ir veidojusi LTV-7 krievu ziņu redakcija (11 sižeti), Pirmais Baltijas kanāls (9 sižeti) un LTV-1 "Novadu ziņas" (9 sižeti).

Kopumā Latvijas un Rīgas televīzijas kanālos pārraidīti 44 sižeti (gadu iepriekš – 31), savukārt centrālajos radio fiksēts 41 sižets (pērn – 25) par pārvaldes darbu.

Pārskata periodā tika turpināta regulāra laikrakstos "Diena", "Neatkarīgā Rīta Avīze", "Latvijas Vēstnesis", "Lauku Avīze", "Rīgas Balss", "Vesti Segodna", "Čas" un "Telegraf" publicētās informācijas analīze.

Lai precīzāk atspoguļotu situāciju presē saistībā ar pārvaldi interesējošajiem jautājumiem, tika turpināta publikāciju analīze par piecām iepriekšējos gados uzsāktām tēmām - *naturalizācija, integrācija, valoda, mazākumtautības, pilsonība*.

2004. gadā par naturalizācijas jautājumiem ik mēnesi bijušas vidēji 22 publikācijas. Visvairāk publikāciju bijis laikrakstā "Latvijas Avīze" – 54 raksti, kuros atspoguļots naturalizācijas process un pārvaldes aktivitātes, savukārt no krieviski rakstošajiem laikrakstiem naturalizācijas jautājums visbiežāk skarts laikrakstā "Telegraf" – 25 raksti.

Publikāciju skaits par tēmu "Pilsonība" 2004. gadā ir samazinājies no 418 uz 312 rakstiem. Lielākā publikāciju daļa skārusi tēmu "Dubultpilsonība", un šis jautājums pārsvarā ir interesējis latviski rakstošos žurnālistus.

Par naturalizācijas un pilsonības jautājumiem centrālajā presē informāciju sniegušas vairākas pārvaldes amatpersonas, bet visbiežāk rakstos ir bijusi atsauce uz informāciju un komentāriem, ko sniegusi pārvaldes priekšiece E.Aldemane. Īpaši nozīmīgas ir E. Aldermanes sniegtās intervijas centrālajā presē: 6. janvārī laikrakstā "Vesti Segodņa" "Naturalizācija bez atļaidēm", 21. jūnijā laikrakstā "Čas" "E. Aldermane: Dialogs ir tad, kad dzird abas puses", 28. jūlijā laikrakstā "Latvijas Avīze" "Aldermane: Devītais vilnis noplaks septembrī", 27. augustā "Nav jāslēpjas kā strausam", kā arī 9. decembrī laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" "Naturalizācija un tās trīs svarīgie mērķi", kur E. Aldermane izsaka viedokli ne vien par naturalizācijas un pilsonības, bet arī sabiedrības integrācijas, skolu reformas un jaunatnes patriotiskās audzināšanas jautājumiem.

Lai nodrošinātu informācijas pieejamību visā Latvijas teritorijā, pārvaldes reģionālās nodaļas sadarbojušās ar reģionālajiem masu saziņas līdzekļiem. Nodaļu darbinieki ir snieguši intervijas vietējos plašsaziņas līdzekļos, kā arī regulāri sagatavojuši un nosūtījuši paziņojumus presei. Pārskata periodā vietējos preses izdevumos publicēti apmēram 180 raksti par pilsonības iegūšanas gaitu reģionos, iesniedzamajiem dokumentiem Latvijas pilsonības iegūšanai, Ministru kabineta rīkojuma izrakstu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā svinīgajiem izsniegšanas pasākumiem, nodaļu organizētajām informācijas dienām, par kursiem latviešu valodas prasmes uzlabošanai, kā arī citiem jautājumiem. Informāciju par aktualitātēm Latvijas pilsonības iegūšanas jomā atspoguļojušas arī reģionālās televīzijas un radiostacijas. 2004. gadā kopumā šajos masu informācijas līdzekļos bijuši apmēram 100 raidījumi.

Pārskata periodā sadarbība ar reģionālajām televīzijām un radiostacijām norisinājās arī konkrētu projektu ietvaros. Projekta "Integrētas sabiedrības vērtību attīstība Liepājā" īstenošanas laikā radiostacijā "Radio Liepāja" tika sagatavoti 14 radio raidījumi par sabiedrības integrācijas un Latvijas pilsonības jautājumiem latviešu un krievu valodā. Raidījumu laikā tika veidots arī radio tilts ar Metodikas un eksaminācijas centra speciālistiem Rīgā. Rēzeknes nodaļas amatpersonas Latgales reģionālo televīziju konsultēja raidījuma cikla "No latgaļu sētas līdz krievu sādžai", kas tika gatavots Sabiedrības integrācijas fonda atbalstītā projekta ietvaros. Cikla raidījumos tika atspoguļota novada mazākumtautību vēsturiskā integrācija, kā arī to etniskā un pilsoniskā integrācija mūsdienās. Jelgavas nodaļas Ogres filiāle sadarbībā ar Ogres rajona padomi un Ogres TV organizēja informatīvi izglītojošo raidījumu ciklu "Russkaja Peredača", kura ietvaros tika sagatavoti un Ogres televīzijās demonstrēti 45 raidījumi par sabiedrības integrāciju un aktualitātēm pilsonības jautājumos. Šo projektu finansēja ASV vēstniecība Latvijā Mazo demokrātijas fondu programmas ietvaros.

2004. gadā pārvaldi astoņas reizes apmeklēja žurnālisti no Zviedrijas, Francijas, Vācijas un Lielbritānijas. Galvenās tēmas, kas interesēja ārvalstu žurnālistus, bija naturalizācijas process Latvijā, kā arī problēmas un perspektīvas sakarā ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā.

3.5.2. Sadarbība ar Latvijas valsts un pašvaldību institūcijām

Ievērojamu vietu pārvaldes sadarbībā ar valsts institūcijām ieņem informācijas sniegšana par pārvaldes darbību un aktualitātēm pilsonības iegūšanas jomā. Šāda informācija sniegta Valsts prezidenta kancelejai, Saeimas Pilsonības likuma izpildes komisijai, Tieslietu ministrijai, Ārlietu ministrijai, Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātam un citām institūcijām.

Iesniegumu Latvijas pilsonības iegūšanai izskatīšanā pārvalde atbilstoši normatīvajiem aktiem sadarbojas ar Iekšlietu ministrijas Informācijas centru, Iekšlietu ministrijas Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Totalitārisma seku dokumentēšanas centru un valsts drošības iestādēm.

2004. gadā pārvalde tika pārstāvēta vairākās starpministriju darba grupās:

- Latviešu diasporas atbalsta programmas izstrādāšanai (Latviešu diasporas atbalsta programma 2004. - 2009. gadam pieņemta 05.10.2004.),
- Valsts programmas „Jaunatnes politikas valsts programma 2004. - 2008. gadam” izstrādāšanai (programmas projekts 18.03.2004. izsludināts valsts sekretāru sanāksmē),
- Nacionālās programmas pret neiecietību izstrādāšanai (Nacionālā programma iecietības veicināšanai pieņemta 24.08.2004.).

Pārvaldes priekšniece E. Aldermane piedalījās Latvijas – Krievijas starpvaldību komisijas darbā, kas uz sēdi sanāca 2004. gada martā, kā arī darbojās Latvijas Sabiedrības integrācijas fonda administrētās Phare grantu programmas “Sabiedrības integrācijas veicināšana Latvijā” projektu Vērtēšanas komisijā.

Viens no pārvaldes ciešākajiem sadarbības partneriem jau kopš tās darbības uzsākšanas ir pašvaldības. Reģionālo nodaļu darbinieki piedalījušies pašvaldību vadītāju sanāksmēs rajonu padomēs, kā arī tikušies ar atsevišķu pašvaldību vadību, informējot par aktualitātēm Latvijas pilsonības iegūšanas jomā, par šī procesa gaitu attiecīgo pašvaldību administratīvajās teritorijās, reģionālo nodaļu aktivitātēm, kā arī pārrunājot konkrētus sadarbības jautājumus.

Pašvaldībām regulāri sniegta informācija par izmaiņām pilsonības iegūšanas procesā arī rakstiskā veidā.

Pašvaldību atbalsts un palīdzība pārvaldes reģionālajām nodaļām nodrošinājusi veiksmīgu informatīvu darbu. Informācija par Latvijas pilsonības iegūšanas procesu un tam nepieciešamajiem

dokumenti, par latviešu valodas bezmaksas kursiem tikusi publicēta pašvaldību informatīvajos izdevumos. Informatīvais darbs norisinājies arī ar pašvaldību informācijas centru starpniecību. Tā, piemēram, aktuālā informācija regulāri sniegta Rīgas domes Vienas pieturas aģentūrai, Jūrmalas domes Klientu apkalpošanas centram, Liepājas pilsētas Apmeklētāju pieņemšanas centram u. c. Ar šo informācijas centru starpniecību izplatīti arī pārvaldes informatīvie materiāli.

2004. gadā Rīgas Pārdaugavas nodaļa Salaspilī izveidoja informatīvo punktu, kur iedzīvotājiem divas reizes mēnesī ir iespēja saņemt konsultācijas, kā arī uz vietas iesniegt dokumentus pilsonības iegūšanai.

Reģionālās nodaļas daudzviet pašvaldībās organizējušas Informācijas dienas, kurās interesenti informēti par Latvijas pilsonības iegūšanas veidiem, par Pilsonības likumā noteiktajām pārbaudēm. Tajās interesentiem piedāvāta arī iespēja pārbaudīt savu zināšanu atbilstību Pilsonības likumā noteikto pārbaužu prasībām. Kopumā 2004. gadā pašvaldībās organizēti 82 informatīvo dienu pasākumi.

Sadarbībā ar pašvaldībām rīkotas Ministru kabineta rīkojuma par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā izrakstu izsniegšanas svinīgās ceremonijas. Kopumā 2004. gadā notikuši 138 šādi svinīgie pasākumi, starp kuriem īpaši varētu izcelt trīs:

- 12. februārī Jūrmalā Mežmalas vidusskolā tika sveikta 70 000. persona, kura ieguvusi Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā. Viņu un vēl citus 17 jaunos Latvijas pilsoņus sveica Valsts prezidente V. Vīķe - Freiberga, Jūrmalas domes priekšsēdētājs J. Hlevickis un pārvaldes priekšniece E. Aldermane.
- 7. maijā Rīgas pilī notika svinīgais pasākums, kurā piedalījās Valsts prezidente V. Vīķe – Freiberga un Rīgas mērs G. Bojārs, sveicot vienus no pirmajiem Latvijas iedzīvotājiem, kas, iegūstot Latvijas pilsonību, vienlaicīgi kļuva par Eiropas Savienības pilsoņiem. Turklāt pirmo reizi visi jaunie Latvijas pilsoņi saņēma īpašu Valsts prezidentes apsveikumu sakarā ar Latvijas pilsonības iegūšanu.

- 12. novembrī Aizkraukles novada domē notika svinīgais pasākums, kurā tika sveikts 80 000. Latvijas iedzīvotājs, kurš ieguvis Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā.

Pārskata periodā pārvaldes reģionālo nodaļu darbinieki aktīvi piedalījušies pašvaldību sabiedrības integrācijas komisiju darbā, piedaloties pašvaldību sabiedrības integrācijas programmu izstrādāšanā, jautājumu apspriešanā par sadarbības ar nacionālajām kultūras biedrībām pilnveidošanu, pasākumu organizēšanu, līdzdalību projektu realizēšanā, kā arī citu ar sabiedrības integrāciju saistītu jautājumu risināšanā. Tā, piemēram, šī darba ietvaros Rēzeknē nodibināts Nacionālo biedrību kultūras nams, Liepājā īstenots projekts "Integrētas sabiedrības vērtību attīstība Liepājā", pieņemta Jelgavas Sabiedrības integrācijas programma, kuras apspriešanā piedalījusies arī pārvaldes priekšniece E. Aldermane.

Reģionālo nodaļu darbinieki darbojušies sabiedrības integrācijas komisijās (padomēs) Aizkrauklē, Balvos, Gulbenē, Jelgavā, Liepājā, Ludzā, Madonā, Ogrē, Preiļos, Rēzeknē, Saldū un Tukumā.

4. attēls. Svinīga Ministru kabineta rīkojumu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā izrakstu izsniegšana Rīgas pilī 2004. gada 7. maijā

Ar sabiedrības integrāciju saistītu jautājumu apspriešanai un to risināšanai ir notikuši vairāki semināri un konferences. Rēzeknes nodaļa iesaistījās Rēzeknes domes teorētiski praktiskās konferences "Sabiedrības integrācijas procesi un to veicināšana Rēzeknē" organizēšanā, kuras rezultātā tika izstrādāti priekšlikumi Rēzeknes ekonomiskās attīstības stratēģijas sadaļas "Sabiedrības integrācijas programma" aktualizēšanai. Ventspils nodaļa sadarbībā ar Ventspils domi un Ventspils reģionālo NVO atbalsta centru rīkoja Ventspils Forumu Sabiedrības integrācijas programmas jaunās redakcijas apspriešanai. Foruma darbā piedalījās arī pārvaldes priekšiece E. Aldermane.

No 27. aprīļa līdz 12. maijam pārvalde ar pašvaldību atbalstu visā Latvijas teritorijā organizēja dažādus ar pilsonību un sabiedrības integrāciju saistītus pasākumus Eiropas nedēļu ietvaros. Svarīgākie no tiem bija Ministru kabineta rīkojumu par uzņemšanu Latvijas pilsonībā naturalizācijas kārtībā izrakstu svinīga izsniegšana, informācijas dienu rīkošana un izstādes "Latvijas pilsonība – Eiropas Savienības pilsonība" eksponēšana. Piemēram, Rēzeknes nodaļa sadarbībā ar pilsētas domi 1. maijā organizēja Pilsoņu dienu, Liepājā "Karostas" un "Laumas" rajonu mazajās domēs notika informatīvi izglītojoši pasākumi, kuru laikā interesenti saņēma informāciju par Latvijas un Eiropas Savienības pilsonību, iepazinās ar izstādes "Latvijas pilsonība" materiāliem, kā arī noskatījās video filmu par Latvijas un Eiropas Savienības pilsonību.

Reģionālās nodaļas aktīvi iesaistījās vairāku projektu īstenošanā Latvijas pilsonības iegūšanas procesa veicināšanai un sabiedrības izpratnes par sabiedrības integrācijas procesu palielināšanai. Starp šādiem projektiem īpaši būtu jāizceļ:

- sadarbībā ar Liepājas domi un Mēdiju fondu izstrādātais, Latvijas Sabiedrības integrācijas fonda atbalstītais, projekts "Integrētas sabiedrības vērtību attīstība Liepājā" iedzīvotāju informēšanai un

izglītošanai par sabiedrības integrācijas un pilsonības jautājumiem. Liepājas nodaļa koordinēja projekta daļas "Naturalizācijas veicināšana" īstenošanu, kurā ietilpa divas sadaļas:

- "Informācija" – informatīvi izglītojošu raidījumu cikla par pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumiem veidošana (tika sagatavoti 14 radio raidījumi par sabiedrības integrācijas un Latvijas pilsonības jautājumiem). Raidījumu laikā tika veidots arī radio tilts ar pārvaldes Metodikas un eksaminācijas centra speciālistiem Rīgā. Pārraidīšanai vietējā TV tika sagatavota video filma par Latvijas pilsonības jautājumiem. Visi raidījumi periodiski tika atkārtoti, kā arī bija pieejami internetā.
- "Naturalizācija" – latviešu valodas apmācības 60 pilsonības pretendentiem organizēšana.

Projekts noslēdzās ar atskaites konferenci "Integrētas sabiedrības vērtību attīstība Liepājā", kas notika 2004. gada 19. augustā Liepājas domē.

- Rēzeknes nodaļas sadarbībā ar Rēzeknes pilsētas Sociālās aprūpes pārvaldi īstenotais, Sabiedrības integrācijas fonda atbalstītais, projekts "Kopējiem spēkiem uz kopējiem mērķiem", kura ietvaros tika rīkotas četras Pilsonības stundas 80 sociālā riska grupu jauniešiem par pilsonības un etniskās tolerances jautājumiem.
- Daugavpils nodaļas sadarbībā ar Naujenes pagasta padomi izstrādātais rīcības plāns ar mērķi aktivizēt Naujenes pagasta iedzīvotājus iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā. Minētā plāna ietvaros pašvaldības iedzīvotājiem – nepilsoņiem pa pastu kopā ar Daugavpils nodaļas darbinieku sagatavotajiem informatīvajiem materiāliem tika nosūtīts pagasta padomes aicinājums iegūt Latvijas pilsonību.

3.5.3. Sadarbība ar izglītības iestādēm

Pārskata periodā pārvalde turpināja aktīvu sadarbību ar izglītības iestādēm, to vadītājiem un Izglītības pārvaldēm. Minētās sadarbības rezultātā pārvalde īstenoja dažādus pasākumus valstiskās un pilsoniskās identitātes veidošanās sekmēšanai skolu jaunatnē un izglītības iestāžu audzēkņu un pedagogu informēšanai par pilsonības jautājumiem.

Mazākumtautību skolas tika nodrošinātas ar informāciju par pilsonības iegūšanas iespējām un pārvaldes aktualitātēm. Ar izglītības pārvalžu atbalstu nodaļu amatpersonas piedalījās izglītības iestāžu

vadītāju konferencēs, skolu direktoru vietnieku ārpusklases darbā sanāsmēs, lai informētu par ikgadējā skolēnu konkursa "Ceļā uz pilsonisku sabiedrību" norisi, kā arī apspriestu jautājumus, kas saistīti ar pilsoniskas sabiedrības veicināšanu.

Reģionālās nodaļas skolās organizējušas informācijas dienas, kurās skolēni un skolotāji informēti par Latvijas pilsonības iegūšanas nosacījumiem un izglītoti sabiedrības integrācijas jautājumos. Nodaļu pārstāvji arī piedalījušies šiem jautājumiem veltītās audzināšanas stundās, kā arī organizējuši tikšanās ar skolu audzēkņiem nodaļu telpās. Piemēram, Rēzeknes nodaļa Informācijas centrā rīkoja četras grupu konsultācijas par pilsonības iegūšanu Rēzeknes pilsētas un rajona izglītības iestāžu audzēkņiem – nepilsoņiem. Tikšanās mērķis bija ne tikai informēt, bet arī iepazīstināt jauniešus ar pārvaldi kā apmeklētājiem atsaucīgu un pretimnākošu iestādi. Jelgavas nodaļa sadarbībā ar Jelgavas 6. vidusskolas pedagogiem rīkoja informatīvo pasākumu ciklu skolas audzēkņiem, kura ietvaros divas tikšanās notika nodaļas telpās un viena skolā. Saldus nodaļa izvietoja informācijas standus un prezentēja izstādi "Pilsonība Latvijā" izglītības iestādēs Saldū, Tukumā, Dobelē un Lejasstrazdos.

Mazākumtautību skolās ir norisinājies darbs arī ar audzēkņu vecākiem, piedaloties vecāku sapulcēs un informējot par pilsonības iegūšanas iespējām.

2004. gada 23. augustā apritēja 85 gadi, kopš Latvijas Tautas padome pieņēma *Likumu par pavalstniecību*. Atzīmējot šo gadadienu, augustā pārvaldes Informācijas centrs un reģionālās nodaļas rīkoja pasākumus, kuru ietvaros izglītības darbiniekiem tika sniegta informācija par minētā likuma pieņemšanu, par pavalstniecības jautājumiem 1919. gadā, kā arī pilsonības jautājumiem mūsdienās. 25. augustā Rīgā sadarbībā ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu tika organizēts informatīvs seminārs Rīgas skolu direktoru vietniekiem audzināšanas darbā, vēstures un civilzinību

skolotājiem. Pasākuma laikā 110 interesentiem tika prezentēts arī buklets mācību iestāžu audzēkņiem "Pilsonības ābece".

Pārskata periodā, tāpat kā iepriekšējos gados, sasaucoties ar Latvijas Republikas neatkarības proklamēšanas gadadienu, Latvijas skolās notika Pilsonības dienu pasākumi. To ietvaros tika rīkoti konkursi, diskusijas, pilsonības stundas u. c. pasākumi. Daļu no tiem izglītības iestādes organizēja sadarbībā ar reģionālajām nodaļām. Ventspilī kā Pilsonības dienu ievadpasākums notika konkurss 8. – 9. klašu skolēniem "Es – ventspilnieks – Latvijas pilsonis", kas ir kļuvis par neatņemamu pilsētas skolu dzīves sastāvdaļu. Rēzeknes nodaļas darbinieki vairākās savas teritorijas skolās vadīja Pilsonības stundas, organizēja polemikas par pilsonības un integrācijas jēdzieniem, kā arī rīkoja konkursus par Latvijas vēsturi un politiskajām norisēm valstī. Liepājas nodaļa Pilsonības dienu pilsētas vidusskolām organizēja sadarbībā ar Sociālās un nacionālās integrācijas centru un Liepājas Izglītības pārvaldi.

Reģionālo nodaļu darbinieki snieguši atbalstu izglītības iestāžu audzēkņiem projektu izstrādāšanā un to īstenošanā gan skolēnu konkursa "Ceļā uz pilsonisku sabiedrību", gan "projektu nedēļu" ietvaros.

Rīgas nodaļām veiksmīga sadarbība izveidojusies ar Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentu. Tās rezultātā 2004. gadā notikuši divi nozīmīgi pasākumi:

- 21. aprīlī Rīgas 53. vidusskolā seminārs - diskusija Rīgas Pārdaugavas mazākumtautību skolu pedagogiem "Skolotājs - pilsoniskā pozīcija vai opozīcija", lai rastu atbildi uz jautājumu, kāda ir skolotāja loma integrētas un pilsoniskas sabiedrības veidošanā;
- 30. novembrī Rīgas domes Izglītības, jaunatnes un sporta departamentā diskusija Rīgas mazākumtautību vispārējās izglītības iestāžu 9. – 12. klašu audzēkņiem "Latvijas jaunieši ar skatu uz Eiropu". Tās mērķis bija pilnveidot pilsonisko apziņu skolās un aktivizēt skolu audzināšanas darbu patriotisma un pilsonības jomā.

Katras skolas diskusijas dalībnieki uz pasākumu gatavoja eseju par tādiem jautājumiem kā patriotisma jēdziens, attieksme pret valsts simboliku, skolēnu patriotisko apziņu ietekmējošie faktori.

Nozīmīgs Liepājas nodaļas sadarbības partneris ar sabiedrības integrāciju saistīto jautājumu risināšanā ir Liepājas 8. vidusskolas Sociālās un nacionālās integrācijas centrs, sadarbībā ar kuru 2004. gadā organizēti tādi pasākumi kā:

- konference "Latvijas sabiedrība pēc 10 gadiem", kurā tika ieskicēta sabiedrības integrācijas procesa nākotnes vīzija. Pasākumā piedalījās īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās N. Muižnieks, izglītības iestāžu darbinieki un nevalstisko organizāciju pārstāvji;
- seminārs Liepājas mazākumtautību skolu pedagogiem par sabiedrības integrācijas un pilsonības jautājumu mācīšanu sociālo zinību kursā.

Rēzeknes nodaļa sadarbībā ar Izglītības pārvaldi un Rēzeknes pilsētas jauniešu domi piedalījās starptautiskā projekta "Iepazīsti Eiropas Savienības tālāko austrumu robežu" īstenošanā, kura mērķis bija iepazīstināt dažādu valstu jauniešus ar integrācijas procesa gaitu pierobežas teritorijā, multikulturālo vidi, vēsturi un tradīcijām.

3.5.4. Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām

Pārskata periodā notikuši dažādi informatīvi un pilsonisko līdzdalību veicinoši pasākumi, kas īstenoti pārvaldes un nevalstisko organizāciju sadarbības ietvaros. Šo aktivitāšu dažādību nosaka daudzveidīgās sadarbības formas, kas attīstījušās pārvaldes darbības laikā.

Pārvaldes reģionālās nodaļas sabiedriskajās organizācijās veikušas ievērojamu informatīvu darbu, informējot un izglītojot to dalībniekus par pilsonības un pilsoniskās līdzdalības jautājumiem. Ar aktuālo informāciju nodrošināti NVO atbalsta centri, kuros ar to var iepazīties jebkura nevalstiskā organizācija. Piemēram, NVO atbalsta centrā Alūksnē tika rīkota informācijas diena, Liepājas nodaļas gatavotā informācija par sabiedrības integrācijas un pilsonības jautājumiem izplatīta ar Liepājas NVO atbalsta centra informatīvā biļetena

“Labdien!” starpniecību. Liepājas nodaļa sadarbībā ar iepriekšminēto centru organizējusi nacionālo kultūras biedrību pārstāvjiem īpašu semināru “Pilsoniskā iesaistīšanās”, lai apspriestu etniskās integrācijas veicināšanas iespējas Liepājā.

Reģionālās nodaļas informatīvo darbu veikušas mazākumtautību organizācijās. Liepājas nodaļa par naturalizāciju un sabiedrības integrācijas procesu informējusi baltkrievu kultūras biedrības pārstāvjus, Rēzeknes nodaļa pilsētas mazākumtautību biedrībām rīkoja īpašu informatīvo sanāksmju ciklu, kur šo biedrību pārstāvjiem tika skaidroti aktuālākie pilsonības un etniskās integrācijas jautājumi. Jelgavas nodaļas darbinieki mazākumtautību organizāciju pārstāvjiem Jelgavā rīkoja semināru “Latvijas pilsonis – Eiropas Savienības pilsonis”. Šādas tikšanās ir nozīmīgas ne tikai no informācijas izplatīšanas viedokļa, bet arī tā iemesla dēļ, ka nodaļu darbiniekiem tās dod iespēju apzināt problēmjautājumus pilsonības iegūšanas jomā.

Pārskata periodā notikuši vairāki mazākumtautību organizāciju pasākumi, kuru rīkošanā līdzdarbojušās reģionālās nodaļas.

Veiksmīga sadarbība norisinājusies ar jauniešu organizācijām. Jaunieši aktīvi piedalījušies reģionālo nodaļu organizētajos pasākumos, pilnveidojot savas zināšanas ar pilsonību saistītos jautājumos. Tā, piemēram, Rēzeknes nodaļa Ludzā jauniešu klubā “Lietussargs” rīkoja informatīvu pasākumu par jauniešu pilsonisko līdzdalību integrācijas veicināšanai reģionos. Daugavpils nodaļas pārstāvji bērnu un jaunatnes centra “Jaunība” rīkotajā seminārā “Pasaule mūsu acīm” vadīja darba grupu par jauniešu pilsonisko aktivitāti. Liepājas nodaļas sadarbības ietvaros ar Debašu centru visu mācību gadu tika turpināta debatētāju izglītošana par pilsoniskās izglītības jautājumiem - notika seši semināri, kā arī noslēguma pasākums 29. jūnijā Liepājas rajona Bernātos.

Ar nodaļu darbinieku līdzdalību norisinājušies vairāki "Eiropas nedēļu" pasākumi. Ventspils nodaļa iesaistījās s/o "Ventspils jauniešu dome" konkursa organizēšanā skolēniem "Latvija un Latvija Eiropā", kurā jauniešiem bija jāapliecina zināšanas gan Latvijas pilsonības un valsts iekārtas jautājumos, gan jautājumos par Eiropas Savienību. Rēzeknes nodaļa sadarbībā ar nevalstisko organizāciju "Rāmis" rīkoja diskusiju jaunatnei "Vai es esmu Eiropas Savienībā?". Daugavpils nodaļas Informācijas centrs sadarbībā ar izglītības iestādēm organizēja diskusiju jauniešiem "Mazākumtautības un Eiropas Savienība", kuras mērķis bija noskaidrot, kādas jaunieši vēlas redzēt mazākumtautību biedrības Daugavpilī, kā arī diskusiju "Aktīvākie skolēni domā par Eiropas Savienību".

Ar pārvaldes līdzdalību 2004. gadā īstenoti vairāki sabiedrībai nozīmīgi nevalstisko organizāciju izstrādāti projekti:

- gada sākumā pārvaldes Informācijas centrs iesaistījās sabiedriskās organizācijas "Latvijas jaunatnes centrs "EJAM"" projekta "Esam dažādi, bet vienoti Latvijā" īstenošanā. Projekta ietvaros tika organizētas lekcijas par pilsonības jautājumiem 16 mācību iestādēs visā Latvijā, kā arī divi noslēguma semināri. Kopumā projekta ietvaros lekcijas noklausījās vairāk nekā 700 interesentu;
- sadarbībā ar s/o "Vieglās valodas aģentūra" februārī sagatavots un izdots buklets "Latvijas pilsonības iegūšana", kura prezentācija notika Valsts Cilvēktiesību birojā. Tās ietvaros notika arī kopīgi rīkotā apaļā galda diskusija "Pilsonības iegūšanas iespējas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām";
- septembrī pārvalde iesaistījās sabiedriskās organizācijas "Kustība demokrātiskai domai" projekta "Kļūsti par pilsoni, tev viss vēl priekšā!" īstenošanā. Projekta ietvaros pārvaldes darbinieki konsultēja projekta īstenoņus informatīvā bukleta "Latvijas pilsonība – jautājumi un atbildes" satura izstrādē un kā eksperti piedalījās 15 informatīvos pasākumos izglītības iestādēs, kuru laikā informēja to audzēkņus, viņu vecākus un pedagogus par Latvijas pilsonības iegūšanas iespējām. Kopumā projekta ietvaros tika informēti aptuveni 1 400 interesentu;
- oktobrī Informācijas centrs iesaistījās sabiedriskās organizācijas "Glābiet bērnus" projekta "Latvijas pilsonības iegūšanas veicināšana bērniem – nepilsoņiem valsts un pašvaldības bērnu

iestādēs" īstenošanā, konsultējot projekta īstenošanas informatīvo materiālu saturs izstrādāšanā.

Pārskata periodā īstenoti vairāki projekti, kuru realizēšanā kā sadarbības partneri piedalījušās pārvaldes reģionālās nodaļas. Tā, piemēram:

- Ventpils nodaļa kā asociētais partneris iesaistījās Ventpils reģionālā NVO atbalsta centra projektā "Es, tu, mēs – dažādi, bet visi kopā savai pilsētai". Projekta mērķis ir veicināt valsts institūciju, pašvaldības, plašsaziņas līdzekļu un nevalstisko organizāciju sadarbību sabiedrības integrācijas pasākumu realizēšanā. Projekts tiek īstenots ar Sabiedrības integrācijas fonda un Ventpils domes finansējumu;
- Daugavpils nodaļa kā sadarbības partneris piedalījās Dienvidlatgales NVO atbalsta centra projekta "Dienvidlatgales mazākumtautību koalīcija" īstenošanā, iesaistoties mazākumtautību diskusiju "Tautības integrācija Daugavpilī, Latgalē" organizēšanā Daugavpils baltkrievu, poļu, vācu, ukraiņu, ebreju un tatāru kultūras biedrībām. Projekta ietvaros 2004. gada 20. maijā Daugavpils domē notika konference "Mazākumtautības Latgalē: vakar, šodien, rīt";
- Liepājas nodaļas sadarbībā ar sabiedrisko organizāciju "Bārtava", kas apvieno astoņus pierobežas pagastus (Bārtas, Dunikas, Gramzdas, Kalētu, Virgas, Nīcas, Otaņķu, Rucavas pagastus) īstenoja Sabiedrības integrācijas fonda atbalstīto projektu "Bārtava – mūsu kopīgās mājas", kura ietvaros visos šajos pagastos tika organizētas Pilsonības dienas un notika izbraukuma konsultācijas. Pasākumu organizēšanā aktīvi iesaistījās pašvaldības un bibliotēkas, kurās tika iekārtoti informatīvie stendi "Latvijas pilsonība" un tika demonstrēti videomateriāli par pilsonības un integrācijas jautājumiem.

Reģionālās nodaļas sniegušas metodisko palīdzību nevalstiskajām organizācijām projektu izstrādāšanā. Piemēram, Rēzeknes nodaļa konsultējusi ukraiņu kultūras biedrību, Daugavpils nodaļa - Daugavpils krievu nacionālo kultūras biedrību u. c.

Reģionālās nodaļas iesaistījušās atsevišķu nevalstisko organizāciju dibināšanā. Rēzeknes nodaļa līdzdarbojās Rēzeknes Nacionālo kultūras biedrību asociācijas veidošanas darba grupā, piedaloties statūtu projekta izstrādāšanā. Asociācija aptver piecas mazākumtautību kultūras biedrības, un tā tika izveidota ar mērķi

palīdzēt šīm biedrībām īstenot kopīgus projektus etniskās integrācijas jomā. Jelgavas nodaļa piedalījās ukraiņu biedrības, kā arī Jelgavas pilsētas mazākumtautību kultūras biedrību asociācijas dibināšanā. Asociācija ietver sešas nacionālās kultūras biedrības.

3.5.5. Sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām

Naturalizācijas pārvalde vienmēr īpašu uzmanību ir veltījusi sadarbības veicināšanai un paplašināšanai ar dažādām ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām, kuru sniegtais atbalsts ir nozīmīgs pārvaldes darbībā.

Pārskata periodā pārvalde par pilsonības iegūšanas gaitu un pārvaldes aktualitātēm informējusi ārvalstu vēstniecības Latvijā un vairākas starptautiskās organizācijas. Ik mēnesi tiek sagatavots informatīvais izdevums "Naturalizācijas Pārvaldes Ziņas", kas tiek nosūtīts 30 ārvalstu vēstniecībām, ANO pastāvīgajam pārstāvim Latvijā, Eiropas Savienības Eiropas Komisijas pārstāvniecībai Latvijā, EDSO Demokrātisko institūciju un cilvēktiesību birojam, kā arī EDSO Augstā komisāra mazākumtautību jautājumos birojam. Krievijas Federācijas vēstniecībai Latvijā katru mēnesi tika nosūtīta arī statistiskā informācija par Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas procesu.

2004. gadā pārvaldē notikušas 26 tikšanās ar ārvalstu valsts un sabiedrisko institūciju, kā arī plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem. Interesi par pārvaldes darbu izrādījušas dažādu institūciju augsta ranga amatpersonas. Pārvaldē viesojušies ANO Attīstības programmas pastāvīgā pārstāve Latvijā Gabriele Kēlere, EDSO Augstais komisārs mazākumtautību jautājumos Rolfs Ekeuss, Eiropas Padomes Parlamentārās Asamblejas Dalībvalstu pienākumu un saistību ievērošanas Pārraudzības komitejas locekļi un citas augsta ranga amatpersonas.

5. attēls. EDSO Augstā komisāra R. Ekeusa vizīte pārvaldē 2004. gada 26. februārī

Pārskata periodā nodrošināta sadarbība ar Eiropas Padomes un Eiropas Savienības institūcijām. Pārvalde tika pārstāvēta Eiropas

Padomes Ekspertu komitejas pilsonības jautājumos rīkotajā Eiropas Padomes 3. konferencē "Bērni un pilsonība" (2004. gada 11. - 12. oktobris), Eiropas Padomes Ekspertu komitejas pilsonības jautājumos 21. sanāksmē (2004. gada 13. - 15. oktobris), kā arī Eiropas Padomes Ekspertu komitejā pilsonības jautājumos darba grupas 26. sanāksmē (2004. gada 15. - 17. decembris) Strasbūrā (Francija). Īpaši Eiropas Padomes 3. Konferencē tika sagatavots raksts "Vai jaundzimušajiem bērniem pilsonība piešķirama automātiski?", kas tika publicēts un izplatīts kā Eiropas Padomes dokuments.

Pārvalde 2004. gadā Eiropas Padomei un Eiropas Savienības institūcijām sagatavoja un sniegusi informāciju jautājumos, kas saistīti ar Latvijas pilsonību:

- Eiropas Padomei informāciju krājumam "Eiropas biļetens par pilsonību";
- Eiropas Padomes Ekspertu komitejai pilsonības jautājumos informāciju par Naturalizācijas pārvaldes sadarbību ar Eiropas Padomi no 1994. gada līdz 2004. gadam;
- tika sagatavoti normatīvo aktu teksti saistībā ar Latvijas pilsonību Eiropas Padomes Ekspertu komitejai pilsonības jautājumos ieviešanai sākumlapā datortīmeklī "Internet" angļu un franču valodā;
- Eiropas Komisijai informāciju saistībā ar vārdu un uzvārdu pieskaņošanu latviešu valodas pareizrakstības normām un vārdu un uzvārdu maiņu;
- informāciju Eiropas Komisijas finansētajai aptaujai par dubulto pilsonību;
- Eiropas Savienības parlamentam informāciju par kritērijiem Latvijas pilsonības iegūšanai.

Sakarā ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā 2004. gada 4. maijā pārvalde kļuva par Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas (ALTE) pilntiesīgu locekli, 2004. gada 24. septembrī parakstot līgumu ar ALTE.

Pārskata periodā pārvalde tika pārstāvēta vairākos ALTE organizētajos pasākumos:

- XXVIII ALTE sanāksmē par valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumiem Krakovā (Polija) 2004. gada 20. – 26. aprīlī;
- ALTE Valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumu apakšgrupas sanāksmē Kopenhāgenā (Dānija) 2004. gada 11. – 13. oktobrī;
- XXIX ALTE sanāksmē par valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumiem Bilbao (Spānija) 2004. gada 8. – 13. novembrī.

2004. gadā ar informāciju par pārvaldi un latviešu valodas prasmes pārbaudi Latvijas pilsonības pretendentiem tika papildināta ALTE rokasgrāmata elektroniskajā formātā. Tika arī aizpildīta un ALTE sekretariātam nosūtīta veidlapa, kas nepieciešama rokasgrāmatas valodas prasmes pārbaudžu pieskaņošanai Eiropas Padomes Vispārējiem ieteikumiem attiecībā uz valodām: to mācīšanos, mācīšanu un vērtēšanu veidošanai, kā arī pārskatīta un papildināta anketa par pilsonības un valodas prasmes jautājumiem.

Sakarā ar to, ka 2005. gada maijā Berlīnē notiks ALTE 2. starptautiskā konference, kas būs veltīta pilsonības un valodas prasmes pārbaudes jautājumiem, tika izveidota saite no pārvaldes sākuļlapas uz ALTE sākuļlapu, kur ir atrodama plašāka informācija par šo konferenci, kā arī par ALTE un tās dalībinstītūcijām.

4. PĀRVALDES FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Finansējums pārvaldes darbības nodrošināšanai veidojas no valsts pamatbudžeta dotācijām, no maksas pakalpojumos iegūtajiem, kā arī dāvinājumos saņemtajiem finanšu līdzekļiem. 2004. gada kopsavilkuma bilanci sk. 14. tabulā

14. tabula

Pārvaldes aktīvi un pasīvi

(2004. gada kopsavilkuma bilance)

Rādītāji	Gada sākumā	Gada beigās
-----------------	--------------------	--------------------

Aktīvi:	319 744	268 780
ilgtermiņa ieguldījumi	150 028	73 331
apgrozāmie līdzekļi	169 716	195 449
Pasīvi:	319 744	268 780
pašu kapitāls	275 408	225 910
kreditori	44 336	42 870

Piezīme: šeit un turpmāk visas summas latos.

4.1. Pamatbudžeta izlietojums

Saskaņā ar likumu "Par valsts budžetu 2004. gadam" LR Naturalizācijas pārvalde realizēja trīs valsts budžeta programmas: "Naturalizācija", "Dotācija Latvijas čigānu nacionālajai kultūras biedrībai" un Finanšu ministrijas programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" piešķirto finansējumu.

Pārvaldes galveno uzdevumu izpilde Latvijas pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jomā, kā arī sabiedrības integrācijas procesa koordinēšanā savas kompetences ietvaros tiek finansēta no valsts budžeta programmas "Naturalizācija" finanšu līdzekļiem (sk. 15. tabulu).

15. tabula

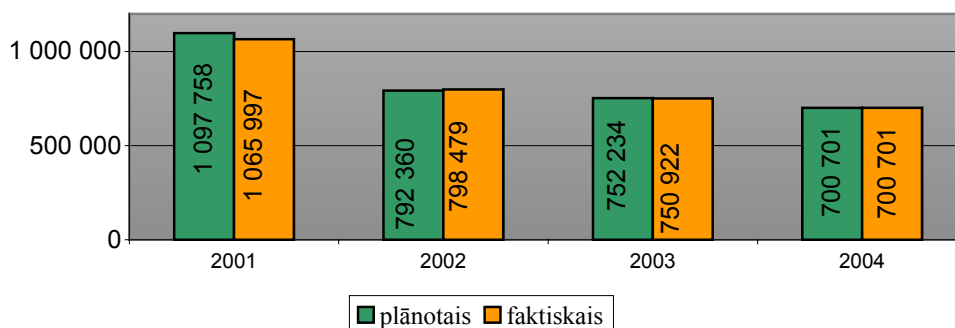
Finanšu līdzekļu izlietojums budžeta programmā "Naturalizācija"

Rādītāji	2003. gadā	2004. gadā	
		plānots	faktiskā izpilde
Ieņēmumi (kopā)	750 922	700 701	700 701
dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	747 834	696 301	696 301
maksas pakalpojumi	3 088	4 400	4 400

Rādītāji	2003. gadā	2004. gadā	
		plānots	faktiskā izpilde
ārvalstu finansu palīdzība			
Izdevumi (kopā)	750 922	700 701	700 701
uzturēšanas izdevumi (kopā)	750 922	700 701	700 701
atalgojumi	379 756	371 805	371 805
sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	88 542	90 000	89 310
komandējumi	8 368	6 200	6 206
pakalpojumu apmaksa	230 363	180 926	181 656
materiālu, energoresursu, ūdens un inventāra iegāde	43 862	51 400	51 358
grāmatu un žurnālu iegāde	31	370	366
izdevumi kapitālieguldījumiem	0	0	0
t. sk., investīcijas	0	0	0

2004. gadā finansējums bija mazāks par finansējumu 2003. gadā, jo 2004. gadā netika piešķirts mērķfinansējums latviešu valodas kursu organizēšanai personām, kuras nolēmušas iegūt Latvijas pilsonību naturalizācijas kārtībā. Saskaņā ar Ministru kabineta 2004. gada 6. aprīļa sēdes protokollēmuma Nr. 19 40.§ "Par naturalizācijas procesu un tā sekmēšanas iespējām" tika piešķirts papildus finansējums septiņu štata vietu nodrošināšanai Ls 20 880 apmērā, bet ar likumu

Pārvaldes finanšu dinamika laika periodā no 2001. līdz 2004. gadam

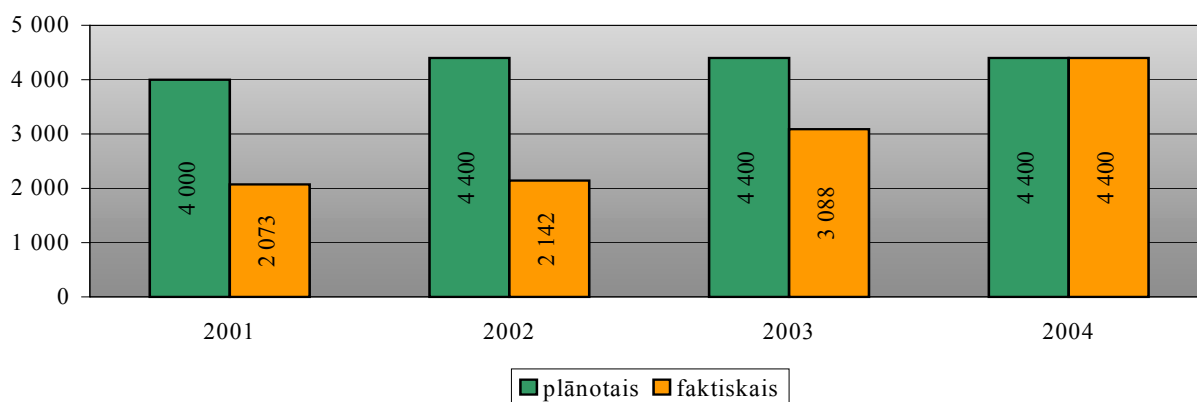
“Grozījumi likumā “Par valsts budžetu 2004. gadam”” tika piešķirts finansējums arī pārvaldes bezmaksas informatīvā tālruņa darbības nodrošināšanai Ls 2 000 apmērā (sk. 18. diagrammu).

18. diagramma

Lai palīdzētu pilsonības pretendentiem sagatavoties Pilsonības likumā noteikto pārbaužu kārtošanai, Naturalizācijas pārvalde ir izveidojusi un par budžeta līdzekļiem izdevusi attiecīgus metodiskos materiālus un mācību palīg līdzekļus. Šie materiāli par cenu, kas ir izdevumu pašizmaksa, tiek realizēti pilsonības pretendentiem, kā rezultātā iestādei rodas ieņēmumi par maksas pakalpojumiem, tādā veidā atjaunojot izlietos valsts budžeta līdzekļus (sk. 19. diagrammu).

19. diagramma

**Ieņēmumu par maksas pakalpojumiem analīze dinamikā
no 2001. līdz 2004. gadam**

Piezīme: 2004. gadā ieņēmumi no mācību metodisko materiālu realizācijas ir sasnieguši plānoto apjomu, jo sakarā ar Latvijas iestāšanos ES pilsonības pretendentiem ir palielināta interese par Latvijas pilsonības iegūšanu, tāpēc arī bija lielāks pieprasījums pēc šiem materiāliem.

Valsts investīciju programmas īstenošana

Kopš 1998. gada sākotnēji ar ES Phare finansiālu atbalstu, bet turpinājumā no 1999. gada līdz 2002. gadam ar Valsts investīciju

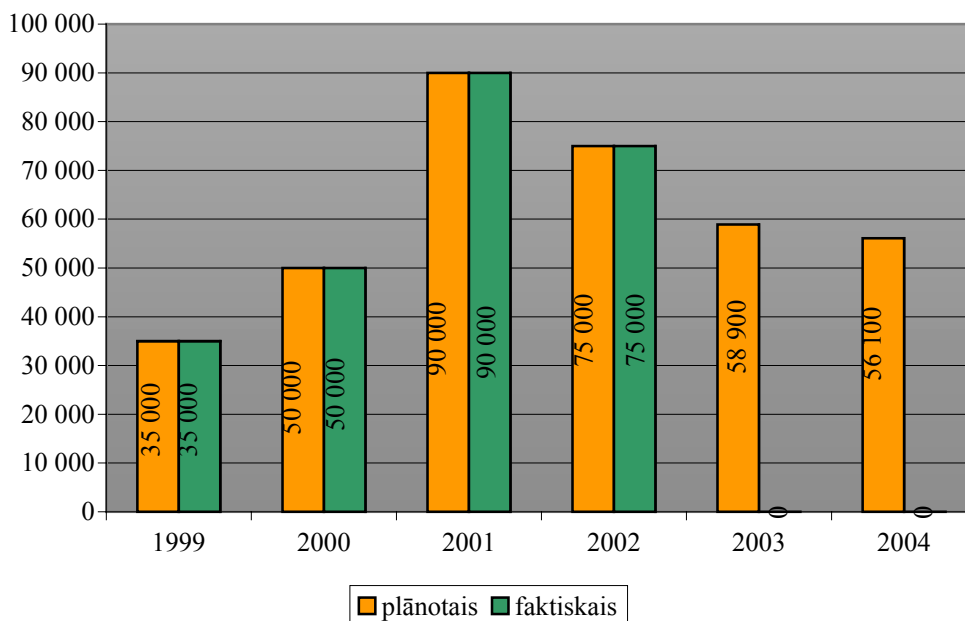
programmas palīdzību daļēji ir izpildīts investīciju projekts MJ 17 "Naturalizācijas procesa automatizētās sistēmas izveidošana". Lai gan projekta pieteikumi finansēšanas turpināšanai likumā noteiktajā kārtībā un termiņā tika iesniegti gan 2003., gan 2004. gadā, finansējums projekta pabeigšanai ne 2003., ne 2004. gadam netika piešķirts (sk. 20. diagrammu).

Sakarā ar nepietiekamo finansējumu pārvaldē ir apstājusies biroja tehnikas atjaunošana un vecās nomaiņa, kā arī nenotiek darbs pie Elektronisko dokumentu likuma ieviešanas.

Izvērtējot investīciju nepieciešamību iestādes darbības nodrošināšanai, ir noteikts, ka, lai tiktu ne tikai saglabāta, bet arī attīstīta pārvaldes administratīvā kapacitāte atbilstoši pieaugušajam darba apjomam un lai pabeigtu pilsonības iegūšanas un zaudēšanas automatizētās sistēmas izveidošanu, ir nepieciešams finansējums Ls 49 000 apmērā.

20. diagramma

Valsts investīciju projekta MJ 17 "Naturalizācijas procesa nodrošinājuma automatizētās sistēmas izveidošana" ieviešanai saņemtā finansējuma izlietojums pa gadiem

4.2. Līdzekļu izlietojums finanšu programmā "Dotācija Latvijas Čigānu nacionālajai kultūras biedrībai"

2004. gadā tika sagatavots finansēšanas plāns un ieņēmumu - izdevumu tāme tikai budžeta finanšu programmai "Dotācija Latvijas Čigānu nacionālajai kultūras biedrībai", jo darbu ar mazākumtautībām kopš 2003. gada veic Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts. Visi piešķirtie finanšu līdzekļi ir apgūti 100 % apmērā (sk. 16. tabulu).

16. tabula

Nosaukums	2003. gads	2004. gads	
		plānots	faktiski
Ieņēmumi (kopā)	6 123	5 100	5 100
Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	6 123	5 100	5 100
Maksas pakalpojumi			
Izdevumi (kopā)	6 123	5 100	5 100
pakalpojumu apmaksā			
subsīdijas un dotācijas kopā	6 123	5 100	5 100
"Dotācija Latvijas Čigānu nacionālajai kultūras biedrībai"	0	5 100	5 100
"Dotācija Latvijas nacionālo kultūras biedrību asociācijai"	2 499	0	0
"Nacionālās kultūras biedrības"	3 624	0	0

4.3. Dāvinājuma līdzekļu piesaiste un izlietojums

Lai pārvalde varētu īstenot dažādus pasākumus un projektus pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumu sekmīgai risināšanai, tā ir piesaistījusi finanšu līdzekļus no ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām (sk. 17. tabulu).

17. tabula

Rādītāji	2003. gads	2004. gads	faktiskā izpilde
		apstiprināts tāmē gadam	
Ieņēmumi (kopā)	136 461	163 534	191 793
ziedojumi un dāvinājumi ar norādītu mērķi, t. sk.:	136 461	163 534	191 793
ziedojumi no vietējām juridiskām personām	3500	5 529	5529
ziedojumi no ārvalstu juridiskām personām	132 961	158 005	186 264
Izdevumi (kopā)	143 523	163 534	136 061
uzturēšanas izdevumi, t.sk.,	143 523	163 534	136 061
atalgojumi	13 301	2 900	1 281
sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	3 052	700	281
komandējumi	3 937	2 080	2 079
pakalpojumu apmaksas	117 680	152 201	126 814
materiālu, energoresursu, un inventāra iegāde	5106	3 946	3899
izdevumi kapitālieguldījumiem	447	1 707	1 707
Naudas līdzekļu atlikums uz perioda sākumu	42 859	x	35 797
Naudas līdzekļu atlikums uz perioda beigām	35 797	x	91 529

2004. gadā pārvaldei finanšu līdzekļus piešķīra:

- ASV valdība skolēnu konkursam "Ceļā uz pilsonisko sabiedrību" - Ls 21 124;
- Somijas vēstniecība nepilsoņu izpētes projektam "Reģionālo aspektu nozīme pilsonības jautājumu risināšanā" - Ls 4 945;
- ASV, Lielbritānijas un Zviedrijas valdības pārvaldes organizētajam un Latvijas Tautas skolas realizētajam projektam "Latviešu valodas prasmes pilnveidošanas kursu organizēšana personām, kuras vēlas iegūt Latvijas pilsonību" - Ls 157 384.

Dāvinājumu konta ieņēmumus Ls 5 529 apmērā veido arī pašu ieņēmumi no pilsonības pretendentiem realizētās J. Taurēna grāmatas "Latvijas vēstures pamatjautājumi un valsts konstitucionālie principi", kuras izdošanu sākotnēji finansēja Norvēģijas Ārlietu ministrija, bet ieņēmumi veido uzkrājumu jaunam atkārtotam grāmatas izdevumam. Gada laikā no dāvinājumu kontiem atbilstoši izvirzītajiem mērķiem izlietoti Ls 136 061. Par izlietotajiem dāvinātajiem finanšu līdzekļiem ir sastādīti pārskati un nosūtīti dāvinātājiem.

PIELIKUMI*1. pielikums***Pārvaldes izdotie informatīvie materiāli**

Nr.	Nosaukums	Valoda	Piezīmes
Naturalizācijas pārvalde un tās darbība			
1.	Naturalizācijas pārvaldes 2003. gada darba pārskats	latviešu	Ir kopsavilkums angļu valodā.
2.	Naturalizācijas pārvaldes veicamo uzdevumu pamatojuma tiesisko aktu apkopojums	angļu	
3.	Naturalizācijas Pārvaldes Ziņas	latviešu; angļu	Naturalizācijas pārvaldes ikmēneša informatīvais biļetens.
4.	NaPas Lapa	latviešu	Naturalizācijas pārvaldes ikmēneša iekšējā avīze. Pārskata periodā iznākuši 11 numuri.
5.	Naturalizācijas pārvaldes darbinieku sagatavotās publikācijas	latviešu	Apkopojums par 1995. – 2003. gadu

Nr.	Nosaukums	Valoda	Piezīmes
Informatīvi izdevumi Latvijas pilsonības pretendentiem			
6.	Latvijas pilsonības iegūšana	latviešu un krievu	Informatīvo materiālu sagatavojusi Naturalizācijas pārvalde sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu. Izdevusi vieglās valodas aģentūra.
7.	Pēc 1991. gada 21. augusta Latvijā dzimuša bezvalstnieku vai nepilsoņu bērna atzīšana par Latvijas pilsoni	latviešu un krievu	Informatīvo materiālu izdevusi Naturalizācijas pārvalde sadarbībā ar Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariātu un sabiedrisko organizāciju "Kustība demokrātiskai domai". Finansētājs – ASV valdība.
8.	Pilsonības ābece	latviešu	Informatīvo materiālu skolu audzēkņiem izdevusi Naturalizācijas pārvalde sadarbībā ar ANO Attīstības programmu. Finansētājs – ASV valdība.
9.	Latvijas pilsonība – jautājumi un atbildes	latviešu; krievu	Informatīvo materiālu sagatavojusi uz izdevusi Naturalizācijas pārvalde sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu un sabiedrisko organizāciju "Kustība demokrātiskai domai".

Nr.	Nosaukums	Valoda	Piezīmes
Metodiskie materiāli Latvijas pilsonības pretendentiem			
10.	Latviešu valodas prasmes pārbaude	latviešu; angļu	Informācija Latvijas pilsonības pretendentiem.
Mācību līdzekļi Latvijas pilsonības pretendentiem			
11.	J. Taurēns, "Latvijas vēstures pamatjautājumi Valsts konstitucionālie principi". Trešais labotais un papildinātais izdevums	latviešu	Grāmata – mācību līdzeklis Latvijas pilsonības pretendentiem -izdota ar Norvēģijas Karalistes Ārlietu ministrijas atbalstu. Nodaļu kopsavilkums angļu un krievu valodā.
Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām			
12.	Informācija par Latvijas un ārvalstu valsts un sabiedrisko institūciju un starptautisko organizāciju, kā arī masu saziņas līdzekļu pārstāvju viesošanās Naturalizācijas pārvaldē	latviešu	Pārskats par 2003. gadu.
13.	Informācija par Naturalizācijas pārvaldes darbinieku piedalīšanos mācību braucienos uz ārzemēm	latviešu; angļu	Pārskats par laika periodu no 1994. gada oktobra līdz 2003. gada 30. decembrim.

Nr.	Nosaukums	Valoda	Piezīmes
14.	Naturalizācijas pārvaldes sadarbība ar ārvalstu institūcijām un starptautiskajām organizācijām	latviešu; angļu	Pārskats par laika periodu no 1994. gada oktobra līdz 2003. gada 30. decembrim.
15.	Valodas prasmes pārbaudes terminu vārdnīca	latviešu	Vārdnīca izdota Eiropas Savienības programmas "Socrates" apakšprogrammas "Lingua" ietvaros ar ASV vēstniecības Latvijā finansiālo atbalstu.
16.	Rokasgrāmata valodas testu veidotājiem	latviešu	Rokasgrāmata izdota Eiropas Savienības programmas "Socrates" apakšprogrammas "Lingua" ietvaros ar ASV vēstniecības Latvijā finansiālo atbalstu.
Pilsonības jautājumu risināšana			
17.	Reģionālo aspektu loma pilsonības jautājumu risināšanā	latviešu; angļu; krievu	Šo pētījumu finansiāli atbalstīja Somijas Ārlietu ministrija un Somijas vēstniecība Latvijā.

**Informācija par pārvaldes darbinieku piedalīšanos
ārzemju komandējumos**

Vieta	Dalībnieku skaits	Pasākumi
Krakova, Polija	2	Piedalīšanās Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas 28. sanāksmē par valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumiem.
Maskava, Krievija	1	Piedalīšanās Latvijas Republikas vēstniecībā Krievijā rīkotajā brīfingā par izglītības reformas, sabiedrības integrācijas un naturalizācijas jautājumiem.
Kopenhāgena, Dānija	1	Piedalīšanās Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas Valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumu apakšgrupas sanāksmē, kā arī Eksaminācijas metodikas principu un Eiropas Padomes Vispārējo ieteikumu attiecībā uz valodām rokasgrāmatas veidošanas apakšgrupu sanāksmē.

Vieta	Dalībnieku skaits	Pasākumi
Strasbūra, Francija	1	Piedalīšanās Eiropas Padomes rīkotajā trešajā konferencē par pilsonību, bet no 13. oktobra līdz 15. oktobrim Ekspertu komitejas pilsonības jautājumos 21. sanāsmē Strasbūrā.
Bilbao, Spānija	1	Piedalīšanās Eiropas Valodas prasmes pārbaudītāju asociācijas 29. sanāsmē par valodas prasmes vērtēšanas un pilsonības jautājumiem.
Strasbūra, Francija	1	Piedalīšanās Eiropas Padomes Ekspertu komitejas pilsonības jautājumos darba grupas 26. sanāsmē.

Pārvaldes struktūrvienību adreses un tālruņi

Smilšu ielā 1/3, Rīgā, LV-1050
tālrunis: (+371) 7814001, telefakss: (+371) 7814005
sāklapa: <http://www.np.gov.lv>
e-pasts: np@np.gov.lv
ic@np.gov.lv

Smilšu ielā 1/3, Rīgā, LV-1050

Priekšnieka birojs	7814001
<i>Priekšnieka palīgs</i>	7814008
Administratīvi saimnieciskā daļa	7814214
Ārējo sakaru daļa	7814213
Finanšu daļa	7814210
Informācijas centrs	7814235
<i>Preses sekretārs</i>	7814159
Informācijas tehnoloģiju daļa	7814237
Juridiskā daļa	7814004
Pilsonības lietu daļa	7814006
<i>Pilsonības iegūšanas sektors</i>	7814211
<i>Pilsonības zaudēšanas sektors</i>	7814236
Vispārējā daļa	7814009

Elijas ielā 17, Rīgā, LV-1050

Metodikas un eksaminācijas centrs	7204351
<i>Metodikas sektors</i>	7223498

Pārvaldes reģionālo nodaļu un to filiāļu adreses un tālruni

Daugavpils nodaļa	Ģimnāzijas ielā 27, Daugavpilī, LV-5401	5422750
Jēkabpils filiāle	Draudzības alejā 9, Jēkabpilī, LV-5200	5234060
Krāslavas filiāle	Skolas ielā 7, Krāslavā, LV-5601	5623347
Jelgavas nodaļa	Lielaļajā ielā 6, Jelgavā, LV-3000	3024168
Aizkraukles filiāle	Rūpniecības ielā 9, Aizkrauklē, LV-5101	5122503
Bauskas filiāle	Zaļajā ielā 12, Bauskā, LV-3900	3927784
Ogres filiāle	Brīvības ielā 33a, Ogrē, LV-5000	5044350
Liepājas nodaļa	Roņu ielā 1, Liepājā, LV-3401	3426070
Rēzeknes nodaļa	Baznīcas ielā 19, Rēzeknē, LV-4601	4622020
Gulbenes filiāle	Ābeļu ielā 2, Gulbenē, LV-4401	4471462
Ludzas filiāle	Stacijas ielā 46, Ludzā, LV-5701	5725080
Madonas filiāle	Blaumaņa ielā 3, Madonā, LV-4801	4860098
Preiļu filiāle	Raiņa bulvārī 19, Preiļos, LV-5301	5321723

Rīgas Pārdaugavas nodaļa	E. Smiļģa ielā 46, Rīgā, LV-1002	7409838
Jūrmalas filiāle	Dzintaru prospektā 14, Jūrmalā, LV-2015	7764122
Rīgas Vidzemes un Latgales nodaļa	Burtnieku ielā 37, Rīgā, LV-1084	7562027
Saldus nodaļa	Striķu ielā 2, Saldū, LV-3801	3823743
Dobeles filiāle	Brīvības ielā 15, Dobelē, LV-3701	3721343
Tukuma filiāle	Pasta ielā 29, Tukumā, LV-3100	3125841
Valmieras nodaļa	Rīgas ielā 50, Valmierā, LV-4200	4223962
Limbažu filiāle	Cēsu ielā 17, Limbažos, LV-4000	4021036
Valkas filiāle	Rīgas ielā 24, Valkā, LV-4700	4725893
Ventspils nodaļa	Pils ielā 12, Ventspilī, LV-3600	3624105